

บทที่ 2

ทบทวนวรรณกรรม และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาเรื่อง “ปัจจัยที่มีผลต่อการสอบสวนคดีจราจรของพนักงานสอบสวน : ศึกษากรณีพนักงานสอบสวนในสังกัดตำรวจภูธรจังหวัดสมุทรสาคร” ได้มีการทบทวนวรรณกรรม โดยศึกษาถึงแนวคิด ทฤษฎี ตลอดจนผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังต่อไปนี้

1. แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง
 - แนวคิดการบังคับใช้กฎหมาย
 - รูปแบบระบบงานยุติธรรมทางอาญา
 - ทฤษฎีภาวะไร้ระเบียบทางสังคม
2. การสอบสวนคดีจราจรของพนักงานสอบสวน
 - ความหมายของการสอบสวน
 - ขั้นตอนการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานสอบสวน
 - หลักกฎหมายที่สำคัญในการสอบสวนคดีจราจร
 - การรวบรวมสำนวนการสอบสวน
 - หลักสำคัญเกี่ยวกับการสอบสวนคดีอุบัติเหตุเกี่ยวกับการจราจร
 - สภาพปัญหาของการสอบสวนคดีจราจร
 - สถิติการสอบสวนคดีจราจรของสถานีตำรวจภูธร จังหวัดสมุทรสาคร
3. โครงสร้างอำนาจหน้าที่ฝ่ายสอบสวนคดีจราจรของสถานีตำรวจภูธร จังหวัดสมุทรสาคร
4. ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
5. กรอบแนวคิดในการศึกษา

1. แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

1.1 แนวคิดในการป้องกันอาชญากรรมโดยการบังคับใช้กฎหมาย

แนวทางในการป้องกันอาชญากรรมที่เน้นในเรื่องการใช้กฎหมายและการลงโทษนั้น เป็นแนวทางที่มาจากความเชื่อของสำนักอาชญาวิทยาสำนักคลาสสิก ที่เชื่อว่าคนทำผิดเพราะไม่เกรงกลัวต่อกฎหมายหรือการลงโทษ เนื่องจากการบังคับใช้กฎหมายไม่มีประสิทธิภาพหรือมีโทษที่ไม่เหมาะสมกับการกระทำความผิด ทำให้โทษและกฎหมายไม่มีผลในการข่มขู่ยับยั้งจึงทำให้ผู้กระทำความผิดกล้าเสี่ยงที่จะกระทำความผิด เพราะมนุษย์มีเจตจำนงเสรี (Free will) คือมีเหตุผลที่จะคิดไตร่ตรองถึงผลดีผลเสียจากการกระทำผิดของตน หากทำแล้วคุ้มค่างก็เลือกกระทำ หากไม่คุ้มค่างก็ไม่กระทำ ดังนั้นหากการบังคับใช้กฎหมายไม่มีประสิทธิภาพก็เท่ากับโอกาสที่จะทำให้ได้รับผลประโยชน์จากการกระทำผิดมีมากกว่าโอกาสที่จะถูกจับกุมลงโทษ มนุษย์ก็เลือกทำผิดโดยไม่เกรงกลัวกฎหมาย ดังนั้นการป้องกันอาชญากรรมตามแนวทางนี้ จึงต้องทำให้การบังคับใช้กฎหมายมีประสิทธิภาพ เพื่อให้มีผลในการข่มขู่ยับยั้งให้คนที่คิดจะทำผิดเกิดความเกรงกลัวไม่กล้าเสี่ยงที่จะกระทำความผิด

วิธีการในการจะทำให้การบังคับใช้กฎหมายมีประสิทธิภาพก็โดยผ่านการดำเนินการตามกระบวนการยุติธรรม ซึ่งก็หมายความว่า หน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม คือ ตำรวจ อัยการ ศาล ราชทัณฑ์จะต้องประสานงานกันในการที่จะทำให้การบังคับใช้กฎหมายมีความแน่นอน รวดเร็ว เสมอภาค และมีโทษที่เหมาะสม ซึ่งจะทำให้กฎหมายมีผลในการข่มขู่ยับยั้งให้คนเกิดความเกรงกลัวไม่กล้ากระทำความผิด ความแน่นอน รวดเร็ว เสมอภาค และการมีโทษที่เหมาะสม สำหรับการบังคับใช้กฎหมายถือเป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุด

1.2 รูปแบบระบบงานยุติธรรมทางอาญา

รูปแบบการควบคุมอาชญากรรม (Crime Control)

เป็นรูปแบบที่เน้นหนักทางด้านประสิทธิภาพของกระบวนการยุติธรรม โดยมุ่งที่จะควบคุมระงับและปราบปรามอาชญากรรมเป็นใหญ่ คดีอาญาทั้งหลายทั้งปวงที่เข้ามาสู่ระบบงานยุติธรรมทางอาญาตามรูปแบบนี้จะต้องดำเนินไปตามขั้นตอนต่าง ๆ (Process) อย่างต่อเนื่องตั้งแต่การสืบสวนก่อนทำการจับกุม การสอบสวนภายหลังการจับกุม การเตรียมคดีเพื่อฟ้องศาล การพิจารณาคดีและการพิพากษาลงโทษผู้กระทำความผิดจึงต้องมีความรวดเร็วและแน่นอน

ซึ่งหมายถึงโอกาสที่ผู้กระทำผิดจะหลุดรอดพ้นจากการถูกพิพากษาลงโทษได้น้อยที่สุด ฉะนั้น เมื่อได้ตัวผู้กระทำความผิดมาแล้ว รูปแบบนี้ให้สันนิษฐานว่า ผู้นั้นเป็นผู้กระทำผิดจริง ๆ และจะมีการดำเนินงานไปตามขั้นตอนแต่การค้นหาข้อเท็จจริงในชั้นศาลนั้นมีอยู่น้อยมาก โดยถือว่าวิธีการตามขั้นตอนที่มีประสิทธิภาพมากที่สุด ได้แก่ การวินิจฉัยคดีให้เสร็จไปตั้งแต่ขั้นตอนต้น ๆ ของกระบวนการยุติธรรม อันได้แก่ ตำรวจ และอัยการ อันจะทำให้ผู้ต้องสงสัยหรือผู้บริสุทธิ์ได้รับการปลดปล่อยโดยเร็ว และในขณะเดียวกันก็จะทำให้การดำเนินคดีกับผู้ต้องหาที่มีพยานหลักฐานแน่นแฟ้น หรือผู้ต้องหารับสารภาพ

รูปแบบหลักนิติธรรม (Due Process)

รูปแบบนี้เน้นหนักทางด้านการดำเนินคดีอาญาจะต้องมีความเป็นธรรมในทุกขั้นตอนต่าง ๆ ในกระบวนการยุติธรรม โดยไม่เห็นพ้องกับการแสวงหาข้อเท็จจริงอย่างไม่เป็นทางการของรูปแบบการควบคุมอาชญากรรมในชั้นตำรวจและอัยการ แต่เห็นว่าจะต้องจัดให้มีการพิจารณาคดีหรือไต่สวนข้อกล่าวหาของผู้ต้องหาอย่างเป็นทางการ และเปิดเผยในศาลสถิตยุติธรรม จึงถือว่าบุคคลจะไม่ถูกกล่าวหาว่าประกอบอาชญากรรมเพียงเพราะมีพยานหลักฐานว่าเขาได้กระทำเท่านั้น แต่เขาจะมีความผิดต่อเมื่อผู้มีอำนาจตามกฎหมายพิจารณาพิพากษาชี้ขาดแล้วว่ามี ความผิด นอกจากนี้ผู้มีอำนาจพิพากษาจะต้องปฏิบัติตามตัวบทกฎหมายต่าง ๆ ที่ให้ความคุ้มครองสิทธิเขาอย่างถี่ถ้วนแล้ว รูปแบบนี้ยอมรับว่ามีแต่องค์กรผู้พิพากษาที่เป็นกลางและไม่ลำเอียงเท่านั้นที่เชื่อถือได้ สำหรับในการพิจารณาคดีให้เป็นไปตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย และคอยทบทวนวิธีการที่ตำรวจหรืออัยการสืบเสาะมาหรือที่ศาลสืบเสาะเองว่าได้มาโดยความเป็นธรรมหรือไม่ ซึ่งศาลจะต้องแสดงข้อผิดพลาดต่าง ๆ ของจำเลยให้ประชาชนได้รับรู้

ในส่วนของวิธีปฏิบัติ (Procedures) ของทั้งสองทฤษฎีนี้ ทฤษฎีแรกเน้นความมีประสิทธิภาพความรวดเร็วและแน่นอนของกระบวนการยุติธรรมในขั้นต้น โดยเฉพาะตำรวจและอัยการ อันเป็นการใช้ทรัพยากรอย่างจำกัด ซึ่งจะทำให้สังคมอยู่ในภาวะที่จะต้องยอมรับการปฏิบัติที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายของรัฐ การค้นหาความจริงเกี่ยวกับการกระทำผิดจึงเป็นกระบวนการของฝ่ายบริหารซึ่งอาศัยบทบัญญัติของฝ่ายบริหารเป็นข้อผูกมัดในการใช้อำนาจของตนเอง ส่วนทฤษฎีที่สองเน้นทางด้านตัวบทกฎหมาย โดยมุ่งที่จะให้ความเป็นธรรมและคุ้มครองสิทธิเสรีภาพส่วนบุคคลของประชาชน ซึ่งถือได้ว่าเป็นระบบในอุดมคติ อย่างไรก็ตามระบบของกระบวนการยุติธรรมทางอาญาของไทยเป็นการผสมของทั้งสองทฤษฎี โดยใช้ควบคู่กันไป

1.3 ทฤษฎีสังคมไร้ระเบียบ

ทฤษฎีสังคมไร้ระเบียบได้อธิบายถึงสาเหตุที่ทำให้ชุมชนมีลักษณะเป็นสังคมไร้ระเบียบว่าเกิดจากการเจริญเติบโตของบ้านเมือง ในแนวทางที่นำไปสู่การเป็นสังคมเมือง (Urbanization) และจะนำมาซึ่งการเปลี่ยนแปลงในชุมชนที่สำคัญ มีอยู่ด้วยกัน 4 ประการ ดังนี้

1. การสูญเสียหรือลดน้อยลงของกลไกควบคุมทางสังคม เนื่องมาจากจะมีประชาชนอพยพมาอยู่ในชุมชนมากขึ้น ทำให้ผู้อยู่อาศัยในชุมชนไม่ค่อยรู้จักกัน สภาพสังคมจะมีลักษณะต่างคนต่างอยู่และไม่ยุ่งเกี่ยวกับกัน ในที่สุดจะนำไปสู่ความอ่อนแอของกลไกการควบคุมของชุมชนนั้น

2. การถ่ายทอดวัฒนธรรมในแต่ละชุมชนจะมีวัฒนธรรม ซึ่งสืบทอดเป็นเวลานาน เมื่อมีชนกลุ่มใหม่มาอาศัยอยู่ก็จะรับเอาวัฒนธรรมที่มีอยู่เหล่านี้ และถ่ายทอดให้แก่ประชากรที่เข้ามาอยู่อาศัยใหม่สืบทอดต่อไป

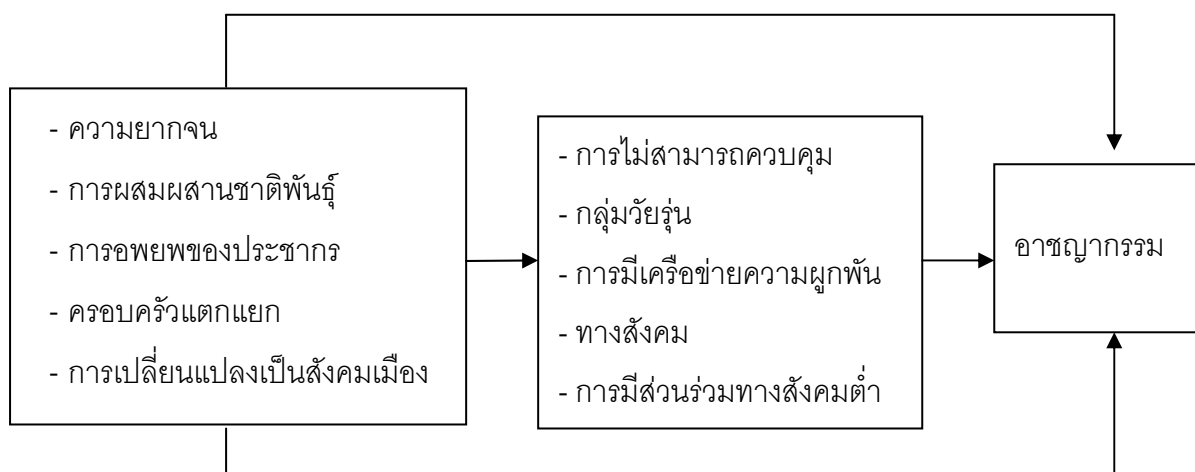
3. ความขัดแย้งทางวัฒนธรรม สิ่งที่ผู้อพยพมาอยู่ใหม่นำติดตัวมาด้วยก็คือ ค่านิยม ความเชื่อ และวัฒนธรรม ตลอดจนขนบธรรมเนียมประเพณี ซึ่งอาจจะแตกต่างจากค่านิยมหรือวัฒนธรรมที่มีอยู่เดิมในชุมชน ดังนั้นจึงนำไปสู่ความขัดแย้งทางวัฒนธรรมอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้

4. ความยากจน เนื่องจากผู้อพยพมาอยู่ในชุมชนมักจะเป็นคนต่างด้าวที่เข้ามาอยู่ใหม่ในประเทศ หรือคนชนบทที่อพยพเข้ามาหาอาชีพใหม่ในเขตเมืองใหญ่ บุคคลเหล่านี้จะมีสถานะทางสังคมและเศรษฐกิจค่อนข้างต่ำ

ชุมชนที่มีการเปลี่ยนแปลงในลักษณะนี้ จะเป็นชุมชนที่มีกลไกการควบคุมทางสังคมที่ต่ำ แซมสันและโกรฟ (Sampson & Groves, 1989) ได้นำเสนอว่าชุมชนที่เป็นสังคมไร้ระเบียบ นอกจากจะมีลักษณะ 4 ประการข้างต้นแล้ว ยังมีปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นในชุมชนอีก 3 ประการ คือ ความไม่สามารถในการควบคุมดูแลกลุ่มวัยรุ่นที่ชอบมั่วสุมกัน การมีเครือข่ายความสัมพันธ์ในชุมชนน้อยมาก และอัตราการร่วมมือในองค์กรส่วนท้องถิ่นของประชากรในชุมชนต่ำมาก ทั้งนี้แซมสันและโกรฟ ได้สร้างรูปแบบอธิบายสาเหตุพฤติกรรมของอาชญากรรมตามแนวทฤษฎีสังคมไร้ระเบียบ ดังนี้

ภาพที่ 1

รูปแบบพฤติกรรมอาชญากรรมของชุมชนที่มีลักษณะ
เป็นสภาพสังคมไร้ระเบียบ

2. การสอบสวนคดีจราจรของพนักงานสอบสวน

2.1 ความหมายของการสอบสวน (อ้างถึงใน ณรงค์ ใจหาญ, 2543, น. 101)

การสอบสวน หมายความว่า การรวบรวมพยานหลักฐานและการดำเนินการทั้งหลายอื่นตามบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายนี้ ซึ่งพนักงานสอบสวนได้ทำไปเกี่ยวกับความผิดที่กล่าวหาเพื่อทราบข้อเท็จจริงหรือพิสูจน์ความผิด และเพื่อที่จะเอาตัวผู้กระทำความผิดมาฟ้องลงโทษ (มาตรา 2 (11)) การสอบสวนต้องกระทำภายหลังจากความผิดเกิดขึ้น โดยวัตถุประสงค์สามประการ คือ เพื่อทราบข้อเท็จจริง เพื่อพิสูจน์ความผิด และเพื่อที่จะเอาตัวผู้กระทำความผิดมาฟ้องลงโทษ

เขตอำนาจพนักงานสอบสวน

เขตอำนาจของพนักงานสอบสวนเป็นเรื่องสำคัญ เพราะการสอบสวนที่กระทำโดยพนักงานสอบสวนตามกฎหมาย แต่กระทำนอกเขตอำนาจของตน ทำให้การสอบสวนไม่ชอบด้วยกฎหมาย

ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 18, 19 และ 20 กำหนดเขตอำนาจของพนักงานสอบสวนไว้ ดังนี้

1. กรณีปกติ

1) พนักงานสอบสวนในเขตท้องที่ความผิดได้เกิด หรืออ้าง หรือเชื่อว่าได้เกิด ภายในเขตอำนาจของตน มีอำนาจสอบสวนคดีนั้น

2) พนักงานสอบสวนในเขตที่ผู้ต้องหาไม่อยู่ หรือถูกจับอยู่ในเขตอำนาจของตน (มาตรา 18)

2. กรณีการกระทำความผิดเกี่ยวพันหลายท้องที่

1) เมื่อเป็นการไม่แน่ใจว่าการกระทำความผิดอาญาได้กระทำในท้องที่ใด ในระหว่าง หลายท้องที่

2) เมื่อความผิดส่วนหนึ่งได้กระทำในท้องที่หนึ่ง แต่อีกส่วนหนึ่งในอีกท้องที่หนึ่ง

3) เมื่อความผิดนั้นเป็นความผิดต่อเนื่อง และกระทำต่อเนื่องกันในท้องที่ต่าง ๆ เกินกว่าหนึ่งท้องที่ขึ้นไป

4) เมื่อเป็นความผิดซึ่งมีหลายกรรม กระทำลงในท้องที่ต่าง ๆ กัน

5) เมื่อความผิดเกิดขึ้นขณะผู้ต้องหากำลังเดินทาง

6) เมื่อความผิดเกิดขึ้นขณะผู้เสียหายกำลังเดินทาง

พนักงานสอบสวนในท้องที่ที่เกี่ยวข้องในลักษณะหนึ่งข้างต้นมีอำนาจสอบสวน คดีนั้นได้ (มาตรา 19)

พนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบ

พนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบ หมายถึง พนักงานสอบสวนที่มีหน้าที่รับผิดชอบในการรวบรวมสำนวนการสอบสวนขั้นสุดท้าย เพื่อทำความเห็นเสนอต่อพนักงานอัยการว่าควรสั่งฟ้องหรือไม่ฟ้องคดีหรือควรงดการสอบสวน และจะเป็นผู้ที่ดำเนินการสอบสวนเพิ่มเติม หรือจับผู้ต้องหาที่หลบหนี หรือสอบสวนต่อไป ถ้าพนักงานอัยการมีคำสั่งมาเช่นนั้น นอกจากนี้เมื่อพนักงานอัยการสั่งฟ้องผู้ต้องหาต่อศาล พนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบจะอำนวยความสะดวกในการติดตามพยานหรือให้การอารักขาพยาน เป็นต้น

ในคดีหนึ่ง พนักงานสอบสวนเขตที่มีอำนาจสอบสวนมีได้หลายท้องที่ แต่จะมีพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบเพียงเขตเดียว ตามที่ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 18 วรรคสาม มาตรา 19 วรรคท้าย และมาตรา 20 วรรคแรก กำหนดไว้ดังนี้

1. ในกรณีปกติ (มาตรา 18 วรรคสาม)

1) พนักงานสอบสวนแห่งท้องที่ที่ความผิดเกิดขึ้นอยู่ในเขตอำนาจ

2) พนักงานสอบสวนแห่งท้องที่ที่ผู้ต้องหาหนีที่อยู่หรือถูกจับ เมื่อมีเหตุจำเป็นหรือเพื่อความสะดวก

2. ในกรณีการกระทำผิดเกี่ยวพันกันหลายท้องที่

1) ถ้าจับผู้ต้องหาได้แล้ว คือ พนักงานสอบสวนในเขตที่เกี่ยวข้องตามมาตรา 19(1)-(6) และเป็นเขตที่จับผู้ต้องหาได้ก่อน

2) ถ้าจับผู้ต้องหาไม่ได้แต่พบการกระทำผิดแล้ว คือ พนักงานสอบสวนในเขตที่เกี่ยวข้องตามมาตรา 19 (1)-(6) และเป็นเขตที่พบการกระทำผิดก่อน (มาตรา 19 (ข))

ในเขตที่พนักงานสอบสวนเขตที่รับผิดชอบมีพนักงานสอบสวนหลายคน พนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบ คือ หัวหน้าพนักงานสอบสวนในท้องที่นั้น หรือผู้รักษาราชการแทน (มาตรา 18 วรรคท้าย)

2.2 ขั้นตอนการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานสอบสวน

ขั้นตอนการดำเนินการของพนักงานสอบสวน (สง่า ดวงอัมพร และคณะ, 2531, น. 19-20)

1. การพิจารณาความผิดเมื่อผู้เสียหายร้องทุกข์ต่อพนักงานสอบสวน โดยในคำร้องทุกข์นั้นปรากฏในสาระสำคัญเกี่ยวกับลักษณะความผิดพฤติการณ์ต่าง ๆ ที่ความผิดนั้นได้กระทำลง ตลอดจนความเสียหายที่ได้รับและให้เป็นหน้าที่ของพนักงานสอบสวนที่จะพิจารณาว่าการกระทำตามคำร้องทุกข์นั้นควรจะเป็นความผิดฐานใด ตามมาตราใด

2. การบันทึกปากคำผู้เสียหายและพยาน พนักงานสอบสวนมีอำนาจทำการบันทึกปากคำของผู้เสียหายหรือบุคคลอื่น ๆ ที่เห็นว่าถ้อยคำของเขาอาจเป็นประโยชน์แก่รูปคดี

3. การบันทึกปากคำผู้ต้องหา พนักงานสอบสวนอาจใช้ถ้อยคำให้การของผู้ต้องหาเป็นพยานหลักฐานยืนยันการกระทำผิดตามข้อกล่าวหาได้ ทั้งนี้ เพราะกฎหมายได้บัญญัติให้พนักงานสอบสวนก่อนทำการสอบสวนให้แจ้งให้ผู้ต้องหาทราบก่อนว่าถ้อยคำที่ผู้ต้องหากล่านั้นอาจใช้เป็นพยานหลักฐานยืนยันในการพิจารณาคดีได้ ซึ่งรวมถึงการพิจารณาคดีของเจ้าพนักงาน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการพิจารณาคดีของศาลซึ่งมีอำนาจหน้าที่พิจารณาพิพากษาคดีนั้น

4. การรวบรวมพยานหลักฐาน นอกจากจะรวบรวมพยานหลักฐานทั้ง 3 ประเภท ได้แก่ พยานบุคคล พยานเอกสาร และพยานวัตถุ และเพื่อประโยชน์ในการรวบรวมพยานหลักฐานดังกล่าว พนักงานสอบสวนยังมีอำนาจดำเนินการที่เกี่ยวกับการตรวจตัวผู้เสียหาย การตรวจตัว

ผู้ต้องหา การตรวจสิ่งของ การทำภาพถ่าย แผนที่ หรือภาพวาดจำลอง หรือพิมพ์ลายพิมพ์นิ้วมือ หรือลายเท้า การค้นเพื่อพบสิ่งของซึ่งมีไว้เป็นความผิด หรือได้มาโดยการกระทำความผิดหรือได้ใช้ หรือสงสัยว่าได้ใช้ในการกระทำความผิด หมายถึงบุคคล ซึ่งครอบครองสิ่งของการยึดไว้ซึ่ง สิ่งของที่ค้นพบหรือส่งมาให้ตามหมายเรียก

วัตถุประสงค์ของการสอบสวน (พัฒนา ไชยเศรษฐ์, 2528, น. 18)

1. เพื่อรวบรวมถ้อยคำของพยานทำเป็นบันทึกไว้
2. เพื่อเป็นหลักฐานยืนยันอันเป็นถ้อยคำให้การของผู้มาร้องทุกข์ หรือกล่าวโทษหรือ

ผู้ต้องหาหรือพยานต่าง ๆ

3. เพื่อเป็นพยานหลักฐานยืนยันข้อเท็จจริงในคดีนั้น
4. เพื่อเป็นหลักฐานให้ศาลเชื่อถือ และรู้ข้อเท็จจริงในคดีนั้น
5. เพื่อรวบรวมเป็นสำนวนสำหรับส่งพนักงานอัยการ เพื่อดำเนินคดีตามกฎหมาย

ต่อไป

2.3 หลักกฎหมายที่สำคัญในการสอบสวนคดีจราจร

คดีจราจร (กองบัญชาการตำรวจนครบาล, 2543, น. 23) หมายถึง คดีไม่ว่าทางแพ่ง หรือทางอาญาที่เกิดขึ้นอันเกี่ยวกับการกระทำความผิดพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. 2522

ในการปฏิบัติงานของพนักงานสอบสวนเกี่ยวกับคดีจราจร ได้แบ่งคดีจราจรเป็น ความผิดทางแพ่งหรือทางอาญา (อ้างถึงใน สัญญา นิพนพคุณ, 2545, น. 13) ได้ดังต่อไปนี้

1. คดีจราจรที่ผู้ขับขี่ฝ่าฝืนกฎจราจรหรือกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องรถ โดยไม่มีความเสียหายใด ๆ เกิดขึ้นต่อชีวิต ร่างกายและทรัพย์สิน เป็นการกระทำความผิดต่อความสงบสุขของรัฐ เช่น ผู้ขับขี่ไม่ปฏิบัติให้ถูกต้องตามสัญญาณจราจรและเครื่องหมายจราจร การขับรถบรรทุก น้ำหนักเกิน การแข่งรถในทาง การขับรถในขณะเมาสุรา หรือการนำรถที่มีควันดำหรือเสียงดังมาใช้ ในทางเป็นต้น คดีประเภทนี้ถือได้ว่าเป็นคดีอาญาประเภทหนึ่ง บางข้อหา มีโทษปรับสถานเดียว บางข้อหา มีโทษจำคุก หรือทั้งจำทั้งปรับ คดีประเภทเจ้าพนักงานจราจรหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ ตามพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. 2522 สามารถออกใบสั่งของเจ้าพนักงานจราจร หรือ พนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. 2522 สามารถออกใบสั่งของพนักงาน จราจร หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. 2522 มาตรา 140 และ คดีอาญาเล็กน้อยได้เมื่อผู้ต้องหาชำระค่าปรับตามที่พนักงานสอบสวนได้เปรียบเทียบแล้ว แต่หาก

ผู้ขับขี่ไม่ยินยอมชำระค่าปรับพนักงานสอบสวนจะต้องทำสำนวนการสอบสวนเสนอพนักงานอัยการ เพื่อทำการฟ้องคดีอาญาต่อศาล ภายในกำหนดอายุความต่อไป

คดีประเภทนี้เจ้าหน้าที่ตำรวจทั้งที่เป็นเจ้าพนักงานจราจรหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. 2522 หรือไม่เป็นก็ตาม หากพบความผิดซึ่งหน้าก็สามารถทำการจับกุมตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาได้โดยไม่ต้องออกใบสั่ง โดยให้นำตัวผู้ต้องหาส่งให้พนักงานสอบสวนที่มีอำนาจหน้าที่ดำเนินคดีต่อไป ซึ่งคดีประเภทนี้ส่วนใหญ่มีอัตราโทษต่ำ กล่าวคือ มีอัตราโทษอย่างสูงจำคุกไม่เกินสามปีหรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับจึงดำเนินคดีตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา และพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง พนักงานสอบสวนพึงระมัดระวังเรื่องการขอคัดฟ้องและการควบคุมตัวผู้ต้องขังให้ดี

2. คดีจราจรที่ผู้ขับขี่ฝ่าฝืนกฎจราจรและเกิดความเสียหายขึ้นต่อทรัพย์สิน แต่ไม่เกิดความเสียหายต่อชีวิตและร่างกาย คดีประเภทนี้นอกจากผู้ขับขี่ขับรถฝ่าฝืนกฎจราจรแล้วยังก่อให้เกิดความเสียหายขึ้นต่อทรัพย์สินของผู้หนึ่งผู้ใดหรือทรัพย์สินของทางราชการด้วย คดีจราจรประเภทนี้จะเห็นได้ว่าเป็นความผิดทั้งทางอาญาและทางแพ่ง ดังต่อไปนี้

1. ความผิดอาญา ผู้ขับขี่ ผู้ที่ฝ่าฝืนกฎจราจรจะมีความผิดตามพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. 2522 มาตราต่าง ๆ ที่ผู้ขับขี่ผู้นั้นฝ่าฝืน และเป็นความผิดตามมาตรา 43 (4) ที่บัญญัติไว้ พอสรุปได้ว่า

“มาตรา 43 ห้ามมิให้ผู้ขับขี่รถ ฯลฯ

(4) โดยประมาทหรือน่าหวาดเสียว อันอาจเกิดอันตรายแก่บุคคลหรือทรัพย์สิน ฯลฯ” คดีประเภทนี้ถือว่าเป็นความผิดทางอาญา ตามหลักกฎหมายทั่วไปถือได้ว่าเป็นการกระทำความผิดต่อความสงบสุขของรัฐ ซึ่งพนักงานสอบสวนจะเป็นผู้กล่าวหาในคดีและทำหน้าที่รวบรวมพยานหลักฐานเพื่อพิสูจน์ความผิดว่า ผู้ขับขี่ได้ขับขี่รถโดยประมาทหรือน่าหวาดเสียวอันอาจเกิดอันตรายแก่บุคคลหรือทรัพย์สินหรือไม่ หากมีการเฉี่ยวชนกัน พนักงานสอบสวนจะต้องทำการวินิจฉัยว่าฝ่ายใดประมาท หรือประมาททั้งสองฝ่าย เพื่อพนักงานสอบสวนจะได้เป็นผู้กล่าวหาทำการกล่าวหา หรือแจ้งข้อกล่าวหาแก่ฝ่ายที่ประมาทเป็นผู้ต้องหาต่อไป หากผู้ต้องหาให้การรับสารภาพว่าได้กระทำความผิดจริง ให้พนักงานสอบสวนกำหนดค่าปรับซึ่งผู้ต้องขังจะพึงชำระ ถ้าผู้ต้องหาและผู้เสียหายยินยอมตามนั้น พนักงานสอบสวนก็สามารถทำการเปรียบเทียบได้ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญามาตรา 37 (2) และมาตรา 38 (1) วรรคแรก แต่ถ้า

ผู้ต้องหาไม่ยินยอมตามที่เปรียบเทียบหรือเมื่อยินยอมแล้วไม่ชำระเงินค่าปรับ ภายในกำหนดเวลา ตามมาตรา 38 (1) วรรคสอง หรือผู้เสียหายไม่ยินยอม พนักงานสอบสวนก็ตามส่งตัวผู้ต้องหา พร้อมสำนวนไปให้อัยการฟ้องผู้ต้องหาต่อศาลตามขั้นตอนปกติต่อไป

ทั้งนี้คดีความผิดต่อ พ.ร.บ. จราจรทางบก ถือว่าเป็นการกระทำต่อรัฐโดยตรง รัฐเท่านั้นเป็นผู้เสียหาย เจ้าของรถยนต์ที่เสียหายไม่ใช่ผู้เสียหายที่ฟ้องความผิดตามพระราชบัญญัติ จราจรทางบก พ.ศ. 2522 ต่อศาลเองได้ ทำได้เพียงร้องทุกข์ต่อพนักงานสอบสวนเท่านั้น เพราะรัฐเท่านั้นเป็นผู้เสียหาย เอกชนไม่ใช่ผู้เสียหาย (กองบัญชาการตำรวจนครบาล, 2543, น. 25)

2. ความผิดทางแพ่ง สำหรับความผิดทางแพ่งนั้น ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บัญญัติไว้ในมาตรา 420 ว่า

“ผู้ใดจงใจหรือประมาทเลินเล่อ ทำต่อบุคคลอื่นโดยผิดกฎหมาย ให้เขาเสียหาย แก่ชีวิตก็ดี แก่ร่างกายก็ดี อนามัยก็ดี เสรีภาพก็ดี ทรัพย์สินหรือสิทธิอย่างหนึ่งอย่างใดก็ดี ท่านว่า ผู้นั้นทำละเมิด จำต้องใช้ค่าสินไหมทดแทนเพื่อการนั้น”

แต่ถ้าทั้งสองฝ่ายกระทำละเมิดโดยไม่ยิ่งหย่อนต่อกัน กล่าวคือ มีส่วนกระทำ ละเมิด เท่า ๆ กัน ไม่มีฝ่ายใดมากกว่าหรือน้อยกว่ากัน ค่าเสียหายจึงเป็นอันพับกันไป แต่ถ้าความเสียหายเกิดขึ้นแก่บุคคลภายนอก ผู้กระทำละเมิดทั้งสองฝ่ายต้องใช้ค่าสินไหมทดแทนให้แก่ บุคคลภายนอกเต็มจำนวนความเสียหาย (ภาสกร, 2542, น. 10, อ้างถึงใน กองบัญชาการตำรวจ นครบาล, 2543, น. 27)

นอกจากนี้ ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 46 บัญญัติว่า “ในการพิพากษาคดีส่วนแพ่ง ศาลจำต้องถือข้อเท็จจริงตามที่ปรากฏในคำพิพากษาคดีส่วนอาญา” ดังนั้น การรวบรวมพยานหลักฐานของพนักงานสอบสวนจึงมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งต่อ การพิพากษาคดีส่วนแพ่ง เพื่อประโยชน์ในการพิจารณาว่าเหตุที่เกิดขึ้นนั้นเกิดจากการกระทำของ ฝ่ายใดหรือทั้งสองฝ่ายต่างจงใจหรือประมาทด้วยกัน แล้วฝ่ายใดจงใจประมาทมากกว่ากันหรือ เท่ากัน เพื่อมาประมวลความรับผิดชอบของแต่ละฝ่ายในการกำหนดให้ชดใช้ค่าสินไหมทดแทน ให้แก่อีกฝ่ายหนึ่ง (กองบัญชาการตำรวจนครบาล, 2543, น. 27) แต่อย่างไรก็ตามในสำนวนการ สอบสวน พนักงานให้เพียงพอต่อการแจ้งข้อหาต่อฝ่ายที่ประมาทก็เพียงพอแล้ว แต่หากรวบรวม พยานหลักฐานได้มากและละเอียดเพียงใดให้ปรากฏในสำนวนก็จะเป็นประโยชน์ในการพิจารณา ในส่วนแพ่งมากขึ้นเท่านั้น

ทั้งนี้การพิจารณาในทางแพ่ง ไม่ต้องคำนึงถึงจำเลยต้องคำพิพากษาว่าได้กระทำ ผิดหรือไม่ ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 47 วรรคแรกที่บัญญัติว่า

“คำพิพากษาคดีส่วนแพ่งต้องเป็นไปตามบทบัญญัติอันว่าด้วยความรับผิดชอบของบุคคลในทางแพ่งโดยไม่ต้องคำนึงถึงว่าจำเลยต้องคำพิพากษาว่าได้กระทำความผิดหรือไม่”

นอกจากนี้อาจมีผู้ซึ่งต้องร่วมรับผิดชอบกับผู้ละเมิดด้วย โดยผู้ซึ่งต้องมีความสัมพันธ์เกี่ยวกับงาน มีนิติสัมพันธ์ หรือมีหน้าที่ดูแลหรือมีส่วนในการกระทำละเมิดของผู้นำละเมิด

3. คดีจราจรที่ผู้ขับขี่ฝ่าฝืนกฎจราจร และเกิดความเสียหายขึ้นต่อชีวิตและร่างกาย คดีประเภทนี้นอกจากผู้ขับขี่รถฝ่าฝืนกฎจราจรแล้ว ยังก่อให้เกิดความเสียหายขึ้นต่อชีวิตและร่างกายของผู้หนึ่งผู้ใด อันเป็นความผิดทั้งทางแพ่งและทางอาญา ดังต่อไปนี้

1. ความผิดทางอาญา นอกจากผู้ขับขี่จะกระทำผิดตามพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. 2522 มาตราต่าง ๆ ที่ผู้ขับขี่ผู้นั้นฝ่าฝืนแล้ว ยังเป็นความผิดตามมาตราพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. 2522

ส่วนผู้ที่ได้รับความเสียหายซึ่งอยู่ในฐานะผู้เสียหายตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา รวมทั้งผู้มีอำนาจจัดการแทน มีอำนาจจัดการดังต่อไปนี้ (กองบังคับบัญชาการตำรวจนครบาล, 2543, น. 29)

- 1) ร้องทุกข์ต่อพนักงานสอบสวน
- 2) เป็นโจทก์ฟ้องคดีอาญา หรือเข้าร่วมเป็นโจทก์กับพนักงานอัยการ
- 3) เป็นโจทก์ฟ้องคดีแพ่งที่เกี่ยวข้องกับคดีอาญา
- 4) ถอนฟ้องคดีอาญา หรือคดีแพ่งที่เกี่ยวข้องกับคดีอาญา

2. ความผิดทางแพ่ง สำหรับความผิดทางแพ่ง หลักการเป็นไปดังที่กล่าวแล้วในหัวข้อ 2.2 และมีบทบัญญัติตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ที่เกี่ยวข้องกับความเสียหายแก่ร่างกายและชีวิตอีกด้วย

4. คดีจราจรที่ผู้ขับขี่ฝ่าฝืนกฎจราจร และเกิดความเสียหายขึ้นต่อชีวิต ร่างกายและทรัพย์สิน คดีประเภทนี้เป็นความผิดทั้งทางแพ่งและอาญา ตามที่ได้กล่าวมาแล้วในข้อ 2 และ 3 แต่สำหรับความผิดทางอาญานั้น หากเป็นการกระทำความผิดแต่เป็นความผิดต่อกฎหมายหลายบทต้องใช้กฎหมายบทที่มีโทษหนักที่สุด ซึ่งประมวลกฎหมายอาญาบัญญัติไว้ในมาตรา 90

กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการสอบสวนคดีจราจร

ในการสอบสวนคดีจราจรมีกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ดังนี้ (ทศวิน สิ้นพูนผล และ ปรีชา ชุตินันท์, ม.ป.ป., น. 2-3)

1. ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 291, 300, 390

2. พระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. 2522 แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติจราจรทางบก (ฉบับที่ 4) มาตรา 43 (4), 157, 78, 160 (เฉพาะที่ใช้มาก นอกนั้นเป็นเหตุประกอบกรณีที่วินิจฉัยว่าเป็นการประมาทหรือฝ่าฝืนกฎหมายหรือไม่)

3. พระราชบัญญัติรถยนต์ พ.ศ. 2522

4. พระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ. 2522

5. พระราชบัญญัติล้อเลื่อน พ.ศ. 2478

6. ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 37, 39, 140, 141, 142 (ใช้อ้างในการสรุปสำนวนการสอบสวนส่งอัยการ)

การปฏิบัติตนในการสอบสวนคดีจราจรของพนักงานสอบสวน

พนักงานสอบสวนควรปฏิบัติตนในการสอบสวนคดีจราจรดังต่อไปนี้ (ทศวิน สีนพูนผล และ ปรีชา ชุตินันท์, ม.ป.ป., น. 24)

1. พนักงานสอบสวนต้องวางตัวเป็นกลางไม่เอนเอียงเข้ากับฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง
2. พนักงานสอบสวนอย่ารีบด่วนชี้ว่าฝ่ายใดผิดฝ่ายใดถูกจนกว่าจะแน่ใจว่ามีพยานหลักฐานเพียงพอ
 3. พนักงานสอบสวนต้องฟังเหตุการณ์จากคู่กรณีทั้ง 2 ฝ่าย ตลอดจนพยานหลักฐานอื่น ๆ แล้วนำมาพิจารณาให้รอบคอบ
 4. พนักงานสอบสวนต้องรีบทำการสอบสวนโดยเร่งรีบและทันทีที่มีโอกาส
 5. พนักงานสอบสวนควรจะต้องถึงสิทธิต่าง ๆ ดังนี้
 - 5.1 สิทธิในการใช้ทาง
 - 5.2 สิทธิในการชี้แจงกฎจราจร
 - 5.3 สิทธิชี้แจงในเรื่องราวอาชญากรรมในการขับรถ
 6. พนักงานสอบสวนอย่าเข้าไปยุ่งเกี่ยวเรื่องค่าเสียหาย
 7. พนักงานสอบสวนต้องเตรียมตัวให้พร้อมอยู่เสมอเกี่ยวกับอุปกรณ์เครื่องใช้
 - 7.1 เทปวัดระยะ
 - 7.2 กล้องถ่ายรูป ฟิล์ม
 - 7.3 สมุดตรวจสอบสวนที่เกิดเหตุ ดินสอ ปากกา
 8. ทุกครั้งที่เดินทางไปที่เกิดเหตุต้องแต่งเครื่องแบบเสมอ

9. พนักงานสอบสวนต้องรีบเดินทางไปที่เกิดเหตุโดยเร็ว เพื่อรวบรวมพยานหลักฐานให้มากที่สุด และป้องกันทรัพย์สินสูญหายในที่เกิดเหตุ และจะทำให้พยานที่เห็นเหตุการณ์ในที่เกิดเหตุด้วย

เพราะฉะนั้น ก่อนที่พนักงานสอบสวนจะตัดสินใจชี้ผิดถูกควรใช้วิจารณญาณ พินิจพิเคราะห์ให้ถ่องแท้เสียก่อน เพื่อให้เกิดความเป็นธรรม และจะไม่ต้องถูกร้องเรียน ในระหว่างทำการสอบสวนอยู่พนักงานสอบสวนต้องพยายามหลีกเลี่ยงการโต้แย้ง หรือการสร้างเงื่อนไขให้มากที่สุด พนักงานสอบสวนต้องมีความรู้ความเข้าใจเรื่องกฎหมายให้มาก สามารถที่จะชี้แจงให้คู่กรณี

สาเหตุของการเกิดอุบัติเหตุจราจรทางบก

สาเหตุของการเกิดอุบัติเหตุจราจรทางบก มีมูลเหตุหลายประการที่พอจะสรุปเป็นมูลเหตุใหญ่ ๆ ได้ดังนี้ (ทศวิน สีนพุนผล และ ปรีชา ชูตินันท์, ม.ป.ป., น. 1)

1. ผู้ขับขี่
 - 1.1 มีความชำนาญในการขับขี่หรือไม่
 - 1.2 สุขภาพร่างกาย จิตใจ และอารมณ์
 - 1.3 ความชะล่าใจ ความมีเมตตา ความคึกคะนอง
2. รถ
 - 2.1 รถที่นำมาขับขี่มีสภาพมั่นคงแข็งแรงหรือไม่
 - 2.2 อุปกรณ์ครบถ้วนปลอดภัย หรืออยู่ในสภาพพร้อมจะใช้งานหรือไม่
3. สภาพถนน
 - 3.1 เปียกชื้น แห้ง ขรุขระเป็นหลุมบ่อ เป็นทางโค้ง ทางลาดชัน
 - 3.2 เครื่องหมายจราจรประเภทบังคับ ประเภทเตือนมีหรือไม่อย่างไร
 - 3.3 ทัศนคติ อากาศ การมีสิ่งใดบังสายตาหรือไม่ อย่างไร
4. เวลาที่เกิดเหตุ กลางวัน กลางคืน ใกล้เคียง
5. ความเร็ว ผู้ขับขี่ได้ปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยความเร็วหรือไม่ อย่างไร ใช้

ความเร็วเหมาะสมกับสภาพถนน สภาพการจราจรหรือไม่อย่างไร

6. การละเมิดกฎหมายจราจร การละเมิดสิทธิในการใช้ทางการฝ่าฝืนเครื่องหมายต่าง ๆ ในเรื่องเหล่านี้พนักงานสอบสวนต้องแสวงหาสาเหตุให้ได้ว่าเหตุที่เกิดขึ้นนั้นใครเป็นผู้ก่อ ใครเป็นผู้ฝ่าฝืน แล้วนำมาเป็นข้อประกอบในการวินิจฉัยว่าควรจะกล่าวหาผู้ใดเป็นผู้ต้องหา โดยนำมาพิจารณาประกอบกับตัวบทกฎหมาย

2.4 การรวบรวมสำนวนการสอบสวน

การรวบรวมสำนวนการสอบสวนเกี่ยวกับรถชนกัน ก็มีแนวทางปฏิบัติเช่นเดียวกันกับสำนวนคดีอาญาอื่น ๆ ซึ่งในการรวบรวมสำนวนการสอบสวนนี้ ก็โดยอาศัยอำนาจตาม ป. วิอาญามาตรา 139 นั้นเอง เอกสารที่เป็นพยานให้รวมเข้าสำนวนถ้าเป็นสิ่งที่ของอย่างอื่นให้ทำบัญชีรายละเอียดเข้าสำนวนไว้ เมื่อพนักงานสอบสวนเห็นว่าได้ดำเนินการสอบสวนพยานหลักฐานได้ครบถ้วนตามประเด็นเป็นที่เรียบร้อยแล้ว ก็จัดการเรียงเอกสารทั้งหลายมารวมเข้าในสำนวน เพื่อทำความเข้าใจต่อไป

การเรียงเอกสารต่าง ๆ ในสำนวน ควรเรียงตามลำดับความสำคัญของเอกสาร เช่นเดียวกับคดีอาญาทั่วไป ดังนี้

1. การเรียงลำดับเอกสาร (จัดกลุ่ม) ในสำนวนการสอบสวนอาจแยกได้เป็น 2

ประเภท

1.1 เอกสารคำให้การของบุคคลทุกฐานจะรวมทั้งรายงานการสอบสวน ซึ่งควรจัดเอกสารตามลำดับ ดังนี้

1.1.1 รายงานการสอบสวน

1.1.2 คำให้การผู้กล่าวหา (ถ้ามีหลายคนให้เรียงลำดับ ผู้กล่าวหา)

1.1.3 คำให้การผู้ต้องหา (ถ้ามีหลายคนให้เรียงลำดับ แห่งผู้ต้องหา)

1.1.4 คำให้การพยาน เรียงลำดับความสำคัญแห่งคดี ซึ่งอาจแบ่งย่อยลงไป

ได้ดังต่อไปนี้

1) พยานที่รู้เห็นยืนยันการกระทำผิดของผู้ต้องหาโดยตรง (ประจักษ์

พยาน)

2) พยานที่ช่วยพิสูจน์ความผิด เช่น ผู้ชำนาญการตรวจพิสูจน์ แพทย์ นายทะเบียน เจ้าหน้าที่ธนาคาร เป็นต้น

3) พยานสนับสนุนหรือช่วยประกอบพยานอื่น ๆ เช่น พยานผู้พบอาวุธ หรือของกลาง พยานที่ช่วยสนับสนุนประจักษ์พยานให้น้ำหนักมากขึ้น

4) พยานพหุติเหตุแวดล้อม

5) พยานซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่ตรวจค้น จับกุม ยึดหรืออายัด

1.2 เอกสารบันทึกต่าง ๆ ควรเรียงเอกสารตามลำดับ ดังนี้

1.2.1 พยานเอกสารของกลาง เช่น เช็ค ตั๋วเงินปลอม โฉนดปลอม เอกสารปลอม สำเนาใบอนุญาตขับรถ สำเนาทะเบียนรถ สำเนาสัญญาเช่าซื้อ เป็นต้น (หากมีหลายฉบับให้เรียงตามลำดับ วัน เวลาเกิดเหตุ ก่อนหลังเป็นลำดับ)

1.2.2 บัญชีทรัพย์สินต่าง ๆ เรียงลำดับดังนี้

- บัญชีทรัพย์สินของกลาง
- บัญชีทรัพย์สินถูกประทุษร้าย
- บัญชีทรัพย์สินที่ได้คืน
- บัญชีทรัพย์สินที่ไม่ได้คืน

1.2.3 บันทึกพนักงานสอบสวน

1.2.4 เอกสารซึ่งทำขึ้นเพื่อแสดงถึงสถานที่เกิดเหตุ เรียงลำดับดังนี้

- บันทึกการตรวจสถานที่เกิดเหตุ
- แผนที่ที่เกิดเหตุ
- ภาพถ่ายที่เกิดเหตุ
- บันทึกแผนที่ภาพถ่ายของกลางพิสูจน์หลักฐาน หรือของผู้ชำนาญที่

มาร่วมตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุ

- บันทึกทางนำชี้สถานที่เกิดเหตุประกอบคำรับสารภาพ
- ภาพถ่ายการนำชี้สถานที่เกิดเหตุประกอบคำรับสารภาพ

1.2.5 เอกสารที่สร้างขึ้นเพื่อแสดงถึงพยานเอกสาร และวัตถุพยานเรียงลำดับ

ดังนี้

- ผลการตรวจพิสูจน์เอกสารและวัตถุพยาน เช่น ผลการตรวจ

เปรียบเทียบลายมือชื่อ

- ผลการตรวจพิสูจน์อาวุธปืน
- รายงานการชันสูตรบาดแผล
- รายงานการชันสูตรพลิกศพ
- บันทึกผลการตรวจพิสูจน์สภาพและเครื่องอุปกรณ์รถยนต์คันเกิดเหตุ

เป็นต้น

- สำเนานบันทึกหรือหนังสือที่ส่งพยานเอกสารและวัตถุพยานดังกล่าวไป

ตรวจโดยประกอบคู่ไปกับผลการตรวจ

- ภาพถ่ายพยานเอกสารหรือวัตถุพยาน เช่น ภาพถ่ายทรัพย์สินที่ถูก
ประทุษร้าย ภาพถ่ายบาดแผลผู้ตาย หรือผู้บาดเจ็บ เป็นต้น

1.2.6 เอกสารที่แสดงถึงการปฏิบัติในส่วนที่เกี่ยวข้องกับผู้ต้องหา เรียงลำดับดังนี้

- บันทึกการดูตัว หรือชี้ตัวผู้ต้องหา
- ภาพถ่ายการดูตัว หรือชี้ตัวผู้ต้องหา
- บันทึกการจับกุม
- หมายจับ
- ตำหนิรูปพรรณผู้ต้องหา
- รูปถ่ายผู้ต้องหา
- บันทึกขอความเห็นชอบจับกุมหรือออกหมายจับ
- หมายเรียกผู้ต้องหา
- หนังสือหรือบันทึกแจ้งอายัด และถอนอายัดตัวผู้ต้องหา
- บันทึกการตรวจค้น
- หมายค้น
- บันทึกการถอนหมายจับ (กรณีจับตัวผู้ต้องหาได้แล้ว)

1.2.7 เอกสารเกี่ยวกับพยานบุคคลให้เรียงลำดับดังนี้

- หมายเรียกพยาน
- หนังสือแจ้งเหตุขัดข้องพยาน
- สำเนาใบมรณะบัตรของพยาน

1.2.8 สำเนาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับคดีเรียงลำดับได้ดังนี้

- สำเนาเอกสารเกี่ยวข้องกับผู้ตาย เช่น ใบมรณะบัตร สำเนาทะเบียน

บ้านผู้ตาย

- สำเนาเอกสารเกี่ยวข้องกับผู้เสียหาย เช่น สำเนาบัตรประจำตัว
ประชาชน ใบอนุญาตขับขี่ สำเนาทะเบียนบ้าน สำเนาทะเบียนรถคันที่ผู้เสียหายขับขี่

- สำเนาเอกสารเกี่ยวข้องกับผู้ต้องหา เช่น สำเนาบัตรประจำตัว
ประชาชน สำเนาทะเบียนบ้าน สำเนาใบอนุญาตขับขี่ สำเนาทะเบียนรถคันที่ผู้ต้องหาขับขี่
สำเนาทะเบียนอาวุธปืนผู้ต้องหา

- สำเนาเอกสารอื่น

1.2.9 บันทึกอื่น ๆ ที่พนักงานสอบสวนได้ทำขึ้นเกี่ยวกับสำนวนเรียงลำดับ

ดังนี้

- บันทึกการตกลงค่าเสียหาย
- บันทึกการคืนของกลางและเอกสารที่เกี่ยวข้อง
- บันทึกขออนุมัติคืนของกลางพร้อมคำสั่งอนุมัติ หรือไม่อนุมัติ

1.2.10 หนังสือหรือบันทึกที่ติดต่อโต้ตอบ สอบถาม ระหว่างพนักงานสอบสวนกับหน่วยงานต่าง ๆ โดยให้นำมาประกบคู่กันไว้ เช่น พนักงานสอบสวนมีหนังสือขอใบรับรองการจดทะเบียนนิติบุคคลจากนายทะเบียนฯ นายทะเบียนฯมีหนังสือตอบส่งสำเนาใบรับรองมาให้ให้นำมาประกบคู่กับสำเนาหนังสือที่พนักงานสอบสวนนำไปสอบถาม ให้เรียงลำดับตามวัน เวลาที่พนักงานสอบสวนนำไปสอบถามหรือทำหนังสือตอบ

1.2.11 สำเนารายงานเอกสารต่าง ๆ ตามประมวลระเบียบการตำรวจเกี่ยวกับคดีให้เรียงลำดับดังนี้

- ตำหนิรูปพรรณทรัพย์หาย
- รายงานเหตุฉ้อฉล
- รายงานข้าราชการต้องคดีอาญา
- แผนประทุษกรรม
- สำเนาร้องทุกข์ (สีฟ้า)

1.2.12 เอกสารที่เกี่ยวข้องการได้มาซึ่งอำนาจการสอบสวนให้เรียงลำดับดังนี้

- คำสั่งผู้บังคับบัญชาหรือกรมตำรวจอนุญาตให้ทำการสอบสวน (กรณีต้องขออนุญาต)

- บันทึกของพนักงานสอบสวนและผู้บังคับบัญชาตามลำดับชั้นที่ขออนุญาตสอบสวน

- สำเนาระเบียบและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการขออนุญาตสอบสวน

- บันทึกขอถอนคำร้องทุกข์คดีความผิดต่อส่วนตัว หรือความผิดอันยอมความได้

- บันทึกมอบคดีความผิดต่อส่วนตัวหรือความผิดอันยอมความได้

- หนังสือมอบอำนาจให้มาร้องทุกข์และเอกสารที่เกี่ยวข้อง กับการมอบอำนาจให้มาร้องทุกข์

- หนังสือร้องทุกข์หรือกล่าวโทษซึ่งผู้เสียหาย หรือผู้กล่าวโทษทำถึง
พนักงานสอบสวน

1.2.13 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการกับผู้ต้องหาหลังจากถูกจับกุม ให้
เรียงลำดับดังนี้

- บันทึกการแจ้งถึงสิทธิตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา
มาตรา 7 ทวิ ให้ผู้ต้องหาทราบ

- บันทึกการควบคุมผู้ต้องหา
- คำร้องมัดฟ้องหรือฝากขัง
- บันทึกเสนอสัญญาประกัน พร้อมคำสั่งอนุญาตหรือไม่อนุญาตให้
ประกัน

- สัญญาประกันและเอกสารเกี่ยวข้อง เช่น หนังสือมอบอำนาจ เป็นต้น
- หนังสือแจ้งให้นายประกันนำตัวผู้ต้องหามาส่ง
- หลักฐานการส่งเด็กหรือเยาวชนผู้กระทำความผิดไปยังสถานพินิจ
- หลักฐานการแจ้งการจับเด็กหรือเยาวชนให้ผู้อำนวยการสถานพินิจ
และบิดา มารดา ผู้ปกครอง หรือบุคคลที่เด็กหรือเยาวชนนั้นอาศัยอยู่ทราบ

- รายงานแสดงข้อเท็จจริงเกี่ยวกับเด็กและเยาวชน
- ผลการตรวจสอบประวัติการต้องโทษ และพิมพ์ลายนิ้วมือผู้ต้องหา
- หลักฐานการรับส่งตัวทหารผู้กระทำความผิด
- หลักฐานแจ้งให้ผู้บังคับบัญชาของทหารที่กระทำความผิดทราบ
- หลักฐานการแจ้งให้ผู้บังคับบัญชาฝ่ายทหาร หรือนายทหารพระ
ธรรมนูญมาฟังการสอบสวน

1.2.14 เอกสารเกี่ยวข้องกับการดำเนินการกับบุคคลบางประเภทที่เป็นผู้ต้องหา
เพราะได้กระทำการตามหน้าที่ หรืออ้างว่าได้กระทำการตามหน้าที่ เช่น ข้าราชการส่วนท้องถิ่น
เทศมนตรี กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน สารวัตรกำนัน แพทย์ประจำตำบล กรรมการ
สุขาภิบาล กรรมการองค์การบริหารส่วนตำบล ให้เรียงลำดับดังนี้

- บันทึกการแจ้งให้นายอำเภอ ผู้ว่าราชการจังหวัด เพื่อส่งพนักงาน
สอบสวนฝ่ายปกครองมาร่วมทำการสอบสวน

- บันทึกหรือหนังสือของนายอำเภอหรือผู้ว่าราชการจังหวัด ส่ง
พนักงานสอบสวนฝ่ายปกครองมาร่วมทำการสอบสวน

- ในกรณีเป็นเรื่องที่ส่วนกลางดำเนินการสอบสวนก็ให้รวบรวมเอกสารการติดต่อระหว่างกรมการปกครอง และกรมตำรวจจัดพนักงานสอบสวนแต่ละฝ่ายร่วมทำการสอบสวนติดสำนวนไว้

1.2.15 เอกสารเกี่ยวกับการดำเนินการสอบสวนคดีความผิดกฎหมายป่าไม้ ทรัพยากร ซึ่งในส่วนภูมิภาคผู้ว่าราชการจังหวัด นายอำเภอ ปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้ากิ่งอำเภอเป็นพนักงานสอบสวน หรือหัวหน้าพนักงานสอบสวนก็ให้รวบรวมเอกสารการติดต่อประสานงานเข้าไว้ในสำนวน

1.2.16 ผลการตรวจสอบประวัติและพิมพ์มือผู้ตาย

สำหรับเอกสารนอกเหนือจากที่กล่าวไว้แล้วให้พนักงานสอบสวนพิจารณาเทียบเคียงว่าควรที่จะจัดให้อยู่ในระดับใด แล้วให้จัดเรียงเข้าอยู่ในระดับนั้น ๆ

2. การให้เลขหมายท้ายสำนวนการสอบสวน เนื่องจากการทำสำนวนการสอบสวน บางสำนวนไม่สิ้นสุดอยู่ที่หัวหน้าพนักงานสอบสวน จำเป็นต้องเสนอรายงานการสอบสวนตามลำดับขั้นขึ้นไปอีก อาจมีการสอบสวนเพิ่มเติม จึงทำให้สำนวนการสอบสวนเพิ่มอยู่เรื่อย ๆ การเรียงลำดับจึงควรเรียงจากลำดับแรกผ่านลงสุดขึ้นมา เพราะเมื่อใดเมื่อมีการสอบสวนเพิ่มเติมสำหรับกรณีที่มีการสอบสวนบางเรื่องมีคำให้การ หรือเอกสารหลายแผ่นให้ใช้เลขลำดับตามบัญชีสำนวนการสอบสวนเพียงเลขเดียว แล้วใช้ทับ (/) ตามจำนวนแผ่น โดยให้ใช้ / ในแผ่นท้ายเป็น /1 ขึ้นมาก่อน เพื่อป้องกันมิให้มีการเพิ่มเติมขึ้นมา

3. การลงชื่อท้ายรายงานการสอบสวน รายงานการสอบสวนจะต้องเริ่มต้นด้วยสารวัตรใหญ่ หรือผู้รักษาการแทนเป็นผู้ลงนามมีความเห็นเสนอ โดยสารวัตรสอบสวนหรือพนักงานสอบสวนจะลงนามในฐานะผู้สอบสวนรวบรวมพยานหลักฐานบางคดีเรียงพิมพ์ การลงชื่อด้วยรายงานการสอบสวนจึงต้องเริ่มสารวัตรใหญ่ หรือผู้รักษาการแทนสารวัตรสอบสวนและรองสารวัตรซึ่งเป็นพนักงานสอบสวนเรียงลงมาตามลำดับ

การเรียงสำนวนการสอบสวนให้ปฏิบัติตาม ป. เกี่ยวกับคดีลักษณะ 8 บทที่ 11 ข้อ

272

4. การทำความเห็นของพนักงานสอบสวน ใช้แบบรายงานการสอบสวน (ค.147 ต. 85) โดยเบื้องต้นต้องกรอกรายการนาแบบพิมพ์ให้ถูกต้องครบถ้วนทุกช่องในหน้า 2 ให้กล่าวถึงคำผู้กล่าวหา ผู้ต้องหา หลักฐาน พยานทุกปาก แล้วสรุปผลการสอบสวนในตอนท้ายให้อ้างเหตุผล บทกฎหมาย และมาตราประกอบด้วย แล้วดำเนินการอย่างใดอย่างหนึ่งดังต่อไปนี้

(1) ถ้าไม่ปรากฏว่าผู้ใดเป็นผู้กระทำความผิด เมื่อพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบเห็นว่าได้สอบสวนมานานพอสมควรที่จะเสนอขอการสอบสวน ให้ปฏิบัติโดยถือตามระยะเวลาที่ดำเนินการสอบสวนมาแล้วดังนี้

1.1 คดีอาญาทั่วไป จะต้องสืบสวนสอบสวนติดต่อกันมาแล้วไม่น้อยกว่า 3 เดือน

1.2 คดีอุกฉกรรจ์ จะต้องสืบสวนสอบสวนติดต่อกันมาแล้วไม่น้อยกว่า 1 ปี

เฉพาะสำนวนการสอบสวนที่จะงดการสอบสวนให้เสนอตามลำดับชั้น ไปยังผู้กำกับการตำรวจภูธรจังหวัด หรือผู้รักษาการในตำแหน่ง หรือผู้รักษาราชการแทน ตรวจพิจารณา ก่อนเสนอพนักงานอัยการ (ตาม ป.วิอาญา มาตรา 14 และข้อบังคับกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการดำเนินคดีอาญา พ.ศ. 2523 ข้อ 11)

(2) ถ้ารู้ตัวผู้กระทำความผิด แต่เรียกหรือจับตัวยังไม่ได้ เมื่อได้ความตามทางสอบสวนอย่างใดให้ทำความเข้าใจว่าควรสั่งฟ้อง หรือควรสั่งไม่ฟ้อง ส่งไปพร้อมกับสำนวนไปยังพนักงานอัยการ

ถ้าพนักงานอัยการ เห็นสมควรสอบสวนต่อไป ก็ให้พนักงานสอบสวนปฏิบัติเช่นนั้น

ถ้าพนักงานอัยการ เห็นว่าสมควรสั่งฟ้อง ก็ให้จัดการอย่างหนึ่งอย่างใด เพื่อให้ได้ตัวผู้ต้องหา ถ้าผู้ต้องหาอยู่ต่างประเทศให้พนักงานอัยการการจัดการ เพื่อขอให้ส่งตัวข้ามแดน (ป.วิอาญา มาตรา 141)

(3) ถ้ารู้ตัวผู้กระทำความผิด และผู้นั้นถูกควบคุม หรือขังอยู่ หรือปล่อยชั่วคราวหรือเชื่อว่าคงได้ตัวมา เพื่อออกหมายเรียก ให้พนักงานสอบสวนทำความเข้าใจตามท้องสำนวนการสอบสวน ควรฟ้อง หรือความสั่งไม่ฟ้องส่งไปยังพนักงานอัยการ

ในกรณีที่เสนอความเห็น ควรสั่งไม่ฟ้อง ให้ส่งแต่สำนวนพร้อมด้วยความเห็นไปยังพนักงานอัยการ ส่วนตัวผู้ต้องหาให้พนักงานสอบสวนมีอำนาจปล่อยหรือปล่อยชั่วคราว ถ้าผู้ต้องหาขอลออยู่ให้ขอเองหรือพนักงานอัยการขอต่อศาลให้ปล่อย

ในกรณีที่เสนอความเห็นควรสั่งฟ้อง ให้พนักงานสอบสวนส่งสำนวนพร้อมกับผู้ต้องหาไปยังพนักงานอัยการ เว้นแต่ผู้ต้องหานั้นถูกขังอยู่แล้ว

แต่ถ้าคดีใดซึ่งพนักงานสอบสวนเปรียบเทียบได้ และผู้กระทำความผิดไปปฏิบัติตามระเบียบนั้นแล้ว ให้บันทึกการเปรียบเทียบนั้นไว้ แล้วส่งให้พนักงานอัยการพร้อมด้วยสำนวน (ป.วิ.อาญา มาตรา 142)

(4) ในกรณีที่พนักงานอัยการมีคำสั่งฟ้อง ถ้าความผิดนั้นเป็นความผิดซึ่งอาจเปรียบเทียบได้ ถ้าเห็นสมควรพนักงานอัยการมีอำนาจดังต่อไปนี้

ก. ส่งให้พนักงานสอบสวนพยานเปรียบเทียบคดีนั้นแทนการที่จะส่งผู้ต้องหาไปยังพนักงานอัยการ

ข. เมื่อผู้ต้องหาถูกส่งมายังพนักงานอัยการแล้ว ส่งให้ส่งผู้ต้องหาพร้อมด้วยสำนวนกลับไปยังพนักงานสอบสวนให้พยายามเปรียบเทียบคดีนั้น หรือถ้าเห็นสมควรจะส่งให้พนักงานสอบสวนอื่น ที่มีอำนาจจัดการเปรียบเทียบให้ก็ได้ (ป.วิ.อาญา มาตรา 144)

(5) การรวบรวมสำนวนการสอบสวนและทำความเข้าใจ อำนาจการสั่งคดีควรปฏิบัติดังนี้

ก. คดีที่มีความเห็นควรสั่งฟ้อง

ข. คดีที่มีความเห็นควรสั่งไม่ฟ้อง

ค. คดีที่มีความเห็นงดการสอบสวนและควรงดการสอบสวน

ให้ปฏิบัติตามข้อบังคับกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการดำเนินคดีอาญา พ.ศ.

2523 ข้อ 9 (9.1, 9.2 และ 11)

2.5 หลักสำคัญเกี่ยวกับการสอบสวนคดีอุบัติเหตุเกี่ยวกับการจราจร

1. รีบออกไปสืบสวนและสอบสวน ณ ที่เกิดเหตุโดยเร็ว

2. ให้ความยุติธรรมในสอบสวน

3. อย่าไว้วางใจหรือพูดว่าฝ่ายนั้นฝ่ายนี้ถูก เมื่อยังไม่มีสอบสวน

4. การไปตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุไม่ควรไปก่อบรรยากาศของคู่กรณีฝ่ายใด ฝ่ายหนึ่งที่จัด

มารับ

5. เอกสารทุกอย่างที่ยึดได้จากผู้ต้องหา จะต้องบันทึกไว้ ให้ผู้ต้องหาลงลายมือชื่อ

รับรองไว้

6. บันทึกที่พนักงานสอบสวนทำขึ้น ให้คู่กรณีลงลายมือชื่อรับรองไว้ หากฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งมีความเห็นแย้งก็ให้บันทึกไว้ และให้คู่กรณีลงลายมือชื่อรับรองไว้

7. คำร้องขอของผู้ต้องหา หรือคู่กรณีที่มีถึงพนักงานสอบสวน จะต้องรับไว้แล้วรับพิจารณาตามอำนาจและหน้าที่ หากเกินอำนาจที่จะพิจารณาได้ ให้รับเสนอผู้บังคับบัญชาทราบ และพิจารณาสั่งการ

8. ถ้ามีผู้ใหญ่หรือผู้บังคับบัญชา หรือผู้ที่เคารพนับถือขอร้องให้ช่วยเหลือ ฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง ก็ต้องรับฟังไว้ด้วยความเคารพแล้วรายงาน หรือชี้แจงข้อเท็จจริงให้ท่านทราบ อย่าไว้วางใจ หรือแสดงกริยา ท่าทีโกรธเคืองหรือไม่พอใจ

9. สถานที่เกิดเหตุอยู่ในเขตพื้นที่ ที่พนักงานสอบสวนมีอำนาจทำการสอบสวนได้หรือไม่ เช่นเขตพื้นที่การสอบสวนของตำรวจนครบาล ตำรวจทางหลวงตำรวจภูธรท้องที่

10. ในกรณีผู้ต้องหาหลบหนี เจ้าของหรือผู้ครอบครองรถ มักจะไม่บอกชื่อจริงของผู้ขับขี่ อาจจะบอกว่าผู้ขับขี่ชื่อนายแดง ไม่ทราบนามสกุล หรือทราบอายุ และที่อยู่ ตลอดจนตำแหน่งรูปพรรณอย่างละเอียด แต่เมื่อสอบสวนแล้วปรากฏว่าไม่มีตัวในท้องที่นั้น ๆ

11. เจ้าของหรือผู้ครอบครองรถ หรือเด็กคนท้ายรถ หรือผู้ขับขี่รถมักจะจดชื่อนามสกุลอายุ ที่อยู่ ตำแหน่งรูปพรรณของคน ๆ หนึ่งไว้ในสมุดพกตรงกัน ซึ่งเป็นชื่อที่สมมุติขึ้น เมื่อมีอุบัติเหตุเกิดขึ้นกับรถชื่อ นามสกุล อายุ ที่อยู่ของผู้ขับขี่ที่หลบหนีไปตรง แต่ความจริงแล้วเป็นการหลอกให้พนักงานสอบสวนหลงเชื่อ แท้ที่จริงแล้วไม่มีตัว แต่ผู้ต้องหาคือบุคคลอื่น หรือตัวผู้บอกนั่นเอง

12. อย่าเห็นแก่ผลประโยชน์เล็ก ๆ น้อย ๆ อันจะนำไปสู่ความไม่ยุติธรรม

13. ต้องหาหลักฐานการเป็นเจ้าของหรือผู้ครอบครองรถให้ได้

14. ถ้าผู้ต้องหากระทำความผิดเข้าหลักเกณฑ์ที่จะต้องยึดใบอนุญาตขับขี่ ก็ให้รีบเสนอใบอนุญาตไปยังนายทะเบียนเพื่อพิจารณาสั่งยึด หรือในกรณีที่มีความผิดร้ายแรง สมควรจะเพิกถอนใบอนุญาตขับขี่ก็ให้นำใบอนุญาตขับขี่ติดสำนวนการสอบสวน เพื่อพนักงานอัยการจะได้ร้องขอต่อศาลให้เพิกถอนใบอนุญาตนั้นต่อไป

15. ต้องพิจารณาว่าคดีนั้น ๆ เมื่อสอบสวนแล้วจะต้องดำเนินคดีที่ศาลอาญา ศาลจังหวัด ศาลแขวง ศาลเยาวชนและครอบครัว โดยจะต้องปฏิบัติตาม ป.วิ.อาญา พ.ร.บ. จัดตั้งศาลแขวงและ วิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง พ.ร.บ. ให้นำวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวงมาใช้บังคับในศาลจังหวัด พ.ร.บ. จัดตั้งศาลเยาวชนและครอบครัว และวิธีพิจารณาเยาวชนและครอบครัว

2.6 สภาพปัญหาของการสอบสวนคดีจราจรของสถานีตำรวจภูธรจังหวัดสมุทรสาคร

ในการปฏิบัติงานด้านการสอบสวนคดีจราจร โดยส่วนใหญ่จะประสบกับปัญหาในลักษณะที่คล้ายคลึงกันในทุกพื้นที่ เนื่องจากการปฏิบัติงานด้านการสอบสวนมีความยุ่งยาก ซ้ำซ้อนอยู่แล้ว ประกอบกับลักษณะของคดีจราจรมีความเกี่ยวข้องกับกฎหมายหลายประเภททำให้การปฏิบัติหน้าที่ของสถานีตำรวจในสังกัดตำรวจภูธรจังหวัดสมุทรสาครประสบปัญหาเช่นเดียวกัน ซึ่งกรมตำรวจนครบาลเคยได้มีการสรุปสภาพปัญหาที่สำคัญใน 4 ลักษณะ ดังต่อไปนี้ (กองบัญชาการกรมตำรวจนครบาล, 2543, น. 1-13)

1. ปัญหาพนักงานสอบสวนที่ใช้หลักเกณฑ์ในการตัดสินคดีจราจรแตกต่างกัน

เป็นปัญหาจากหลักวิชาการของพนักงานสอบสวนที่นำมาใช้แตกต่างกัน ไม่เป็นศาสตร์หรือหลักเกณฑ์ที่เป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน ดังนั้น เมื่อเกิดเหตุขึ้นพนักงานสอบสวนคนหนึ่งอาจตัดสินคดีแตกต่างจากอีกคนหนึ่งทั้ง ๆ ที่เงื่อนไขของสภาพแวดล้อม และข้อเท็จจริงเหมือนกัน ซึ่งไม่น่าจะเป็นเช่นนั้น พนักงานสอบสวนจำนวนมากคิดหลักการที่ตนใช้ถูกต้องเหมาะสมแล้ว ทั้งโดยอ้างอิงหลักกฎหมายจราจร หลักกฎหมายอาญา และอื่น ๆ แต่เมื่อได้ทดลองนำโจทก์คดีจราจรเป็นกรณีตัวอย่าง (Case Study) จำนวน 6 ข้อ นำขึ้นมาให้พนักงานสอบสวน จำนวน 4 คน ของสถานีตำรวจแห่งหนึ่ง ซึ่งมีประสบการณ์ทำงานคนละ 2-15 ปี เพื่อตัดสินโดยให้ตอบทีละคน และแสดงเหตุผลประกอบ ผลปรากฏว่าแต่ละคนมีความคิดเห็นในเรื่องแนวความคิดพื้นฐาน (Concept) กับหลักการ (Principle) แตกต่างกันไป แสดงให้เห็นว่าพนักงานสอบสวนคดีจราจรมิได้มีมาตรฐานเดียวกันทั้งหมด ซึ่งควรปรับปรุงแก้ไขต่อไป ดังนั้น พนักงานสอบสวนจำนวนหนึ่งที่เชื่อว่าตนเอง มีความรู้ หรือประสบการณ์ในงานสอบสวนคดีจราจรอย่างดีแล้วก็อาจจะยังบกพร่องมิได้มีความรู้ที่ถูกต้องตามเคยยึดมั่น แต่อย่างไร

2. ปัญหาสภาพแวดล้อมของพนักงานสอบสวนคดีจราจร

พนักงานสอบสวนคดีจราจร มีสภาพแวดล้อมในการทำงานที่เกิดเป็นปัญหาและอุปสรรคสำคัญ ได้แก่

1. การขาดพยานในที่เกิดเหตุ ส่งผลให้เกิดความขัดแย้งของคำให้การจากคู่กรณี ซึ่งพนักงานสอบสวนจำเป็นจะต้องใช้หลักวิทยาศาสตร์ หรือลักษณะทางกายภาพมาช่วยการตัดสิน เช่น การตรวจสภาพรถ การวัดรอยเบรก การสังเกตจุดชน การสันนิษฐานวงเลี้ยวของรถ ฯลฯ เพื่อให้การวินิจฉัยสมบูรณ์มากขึ้น แต่ปัจจุบันการให้บริการด้านนี้ยังมีอยู่อย่างจำกัด และไม่ได้ได้รับความสะดวก

2. สถานที่เกิดเหตุเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว สถานที่เกิดเหตุคดีจราจรมักจะเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วเป็นผลให้เก็บหลักฐานไม่ได้ คงพบแต่รอยครูดชนบนตัวรถ และบาดแผลของคนเจ็บ จึงจำเป็นที่พนักงานสอบสวนจะต้องไปถึงที่เกิดเหตุโดยเร็ว

3. คู่กรณีให้การเข้าข้างตนเอง ไม่ตรงตามความจริง หรือเกิดเลยไป จึงทำให้พนักงานสอบสวนจำเป็นจะต้องมีศิลปะในการซักถาม หรือมีจิตวิทยาที่ดีเพื่อหาความจริง

4. การขาดการสนับสนุนจากฝ่ายอำนาจการ ได้แก่ การขาดแคลนเครื่องมืออุปกรณ์ในการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุ การบันทึกภาพ ขาดผู้ช่วยพนักงานสอบสวนที่มีความสามารถตลอดไป จนถึงปัญหาทัศนคติของผู้บริหารหรือฝ่ายอำนาจการตำรวจที่เห็นว่าผู้ปฏิบัติงาน จะต้องแสวงหาเครื่องมือในการทำงานด้วยตนเอง โดยไม่สนใจว่าการทำงานนั้นจะต้องใช้เงินส่วนตัวของพนักงานสอบสวน หรือเงินนอกระบบ

5. ปัญหาสภาพแวดล้อมของพนักงานสอบสวนคดีจราจร โดยสรุปยังคงเป็นปัญหาที่ถูกละเลย ไม่มีปัญหาการแก้ไขเป็นรูปธรรม หรือแนวความคิดใหม่ ๆ ในการแก้ไขปัญหา

6. การไม่มีอำนาจใกล้เคียงและยอมความได้ ซึ่งควรมีการพิจารณาปรับปรุงแก้ไขข้อกฎหมายเพื่อเพิ่มโอกาสให้อำนาจกับพนักงานสอบสวนในการทำงานมากขึ้นให้เกิดความคล่องตัว และลดขั้นตอนหรือระยะเวลาในการทำงาน

3. ปัญหาทัศนคติที่ไม่ถูกต้องของพนักงานสอบสวน

พนักงานสอบสวนคดีจราจรจำนวนหนึ่งยังมีทัศนคติที่ไม่ถูกต้องในการปฏิบัติหน้าที่สำคัญ คือ

การไม่วินิจฉัยตัดสินคดี แต่ปล่อยให้เป็นที่ของคู่กรณีที่จะเจรจาตกลงกันเอง โดยใช้ความรู้ความเข้าใจของคู่กรณี ซึ่งบางครั้งผู้ที่กระทำผิดเป็นฝ่ายได้รับการชดเชยค่าเสียหาย ในขณะที่ฝ่ายที่ถูกกลับได้รับผลร้ายจากการเกิดอุบัติเหตุตนเอง บางครั้งพนักงานสอบสวนปกปิดความจริงหรือไม่พูดอย่างตรงไปตรงมาเพื่อชักจูงใจให้เกิดการตกลงตามที่ตนเองต้องการ การปฏิบัติงานของพนักงานสอบสวนในแบบนี้ อาจมีสาเหตุจากพนักงานสอบสวนที่ขาดความรู้ในด้านกฎหมาย ใช้หลักการเจรจาใกล้เคียง หรือวาทีศิลป์เป็นหลักในการทำงาน ฯลฯ ซึ่งมักจะนิยมใช้คำว่า “เคราะห์กรรม” “ฟาดเคราะห์” หรือ “เห็นแก่คุณธรรม” เป็นต้น

การปฏิบัติงานแบบนี้เป็นผลเสียหายต่อจริยธรรมพนักงานสอบสวน และภาพพจน์ของตำรวจ ถึงแม้ว่าคู่กรณีจะถูกเกลี้ยกล่อมให้ยินยอมพร้อมใจก็ตาม การตัดสินคดีแบบนี้รวมไปถึงการตัดสินคดีแบบดูท่าทีของคู่กรณีแล้วเอนเอียงตามความยากง่าย เพื่อให้เรื่องจบลงด้วยความถูกต้องเป็นเรื่องที่สองที่พิจารณา

การตัดสินใจที่โอนเอียงตามแต่อิทธิพลหรือฐานะ เป็นทัศนคติของพนักงานสอบสวนบางคนที่สามารถเปลี่ยนแปลงแนวทางการตัดสินใจไปตามแรงของผู้มีอิทธิพลที่ฝากฝัง ขอร้อง หรือการตัดสินใจที่เห็นแก่ผู้มีฐานะทางสังคม ยศตำแหน่ง ฯลฯ โดยการใช้หลักฐานที่เป็นปึกหลักฐานเป็นหาง หรือรู้รักษาตัวรอดเป็นยอดดี เพื่อให้สถานการณ์ผ่านพ้นไป โดยตนเองไม่ได้รับการตำหนิหรือเพ่งเล็ง บางกรณีการตัดสินใจมีแรงจูงใจจากฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งด้วย

การปฏิบัติงานที่ไม่ตั้งอยู่มาตรฐานหรือความยุติธรรมนี้ ส่งผลให้ประชาชนจำนวนมาก มีความเชื่อว่าการเกิดคดีต่าง ๆ นั้น จำเป็นจะต้องหาผู้มีอำนาจมากฝากฝัง หรือกดดันพนักงานสอบสวนอยู่เสมอ จึงจะไม่เสียเปรียบหรือได้รับความยุติธรรม

4. ปัญหาด้านการใช้หลักจิตวิทยาต่องานสอบสวน

การสอบสวนคดีจราจร เกี่ยวข้องกับผู้บาดเจ็บการเกิดความตระหนกตกใจ ซึ่งคู่กรณีอาจอยู่ในภาวะที่ไม่ปกติจำเป็นจะต้องใช้หลักจิตวิทยาในการช่วยให้คู่กรณีรู้สึกผ่อนคลายจากการเป็นศัตรูกันเอง หรือต่อพนักงานสอบสวน และเนื่องจากการตัดสินใจ หรือการทำงาน of พนักงานสอบสวน จะเกี่ยวข้องกับควมรับผิดชอบในทางอาญา และการรับผิดชอบค่าเสียหาย จึงจำเป็นต้องใช้หลักจิตวิทยาในการทำห้คู่กรณีเปิดรับฟังเหตุผล หรือกติกาของพนักงานสอบสวน และเชื่อมั่นในคำตัดสิน หรือความยุติธรรมด้วย

สภาพปัญหาเกี่ยวกับคู่กรณีที่พนักงานสอบสวนมักจะประสบในการทำงาน ได้แก่

1. ความตกใจ (Panic) หรืออาการช็อก เนื่องจากอุบัติเหตุ หรือความสูญเสียที่เกิดขึ้นโดยฉับพลัน
2. ความโมโห (Anger) โกรธเคืองคู่กรณีที่ทำให้ตนได้รับเสียหาย บาดเจ็บและมีความรู้สึกเป็นศัตรูกับผู้อื่น
3. ความก้าวร้าว (Aggressiveness) โดยกิริยา หรือวาจา เช่น อาการทำทนายไต่สวน ซึ่งจะยังมีมากขึ้น ถ้ามีการทำทนายหรือถูกยั่วเย้าโต้ตอบ
4. ความหวาดระแวง ไม่ไว้วางใจ ไม่เชื่อถือ เช่น คิดว่าคู่กรณีฝ่ายตรงกันข้ามมีเส้นสายหรือพนักงานสอบสวนไม่ยุติธรรม ตลอดจนความรู้สึกหวาดกลัว เช่น การถูก ลงโทษ กลัวต้องชดใช้ค่าเสียหาย กลัวปัญหาเรื่องสุขภาพ
5. ความเห็นแก่ตัว ต้องการเป็นผู้ชนะ ไม่เสียเปรียบผู้อื่น ไม่ยอมรับความบกพร่อง พยายามกลบเกล็น และพุดเกิดความจริงต่อคู่กรณี
6. ความต้องการยอมรับ ต้องการได้รับการปฏิบัติที่ดี ได้รับเกียรติ มีศักดิ์ศรีเท่าเทียมผู้อื่น ไม่ถูกดูหมิ่นดูแคลน ต้องอับอาย

และจากการสัมภาษณ์ประสบการณ์ทำงานที่เกี่ยวข้องกับจิตวิทยาของพนักงานสอบสวนจำนวนหนึ่ง พนักงานสอบสวนได้ใช้หลักจิตวิทยาต่อคู่กรณีในคดีอุบัติเหตุจราจรดังต่อไปนี้

1. การเปิดตัวพนักงานสอบสวนไม่ได้อยู่ในเหตุการณ์ เป็นกลาง คำพิจารณาตัดสินคู่กรณีสามารถโต้แย้งได้ ไม่จำเป็นต้องเชื่อเสมอไป พนักงานสอบสวนเป็นแต่ผู้ชี้แจง
2. การวินิจฉัยว่าฝ่ายใดเสียเปรียบพนักงานสอบสวนควรใช้คำพูดในการปลอบแสดงความเห็นใจต่อฝ่ายเสียเปรียบ แต่เปิดโอกาสว่าไม่ต้องเชื่อก็ได้ สามารถต่อสู้ หรือฟ้องร้องในชั้นศาลได้
3. การสอบสวนโดยให้สาบานตน มักจะได้ความจริงมากกว่าไม่สาบาน
4. การสมมุติเหตุการณ์ โดยใช้รถขนาดเล็กทดลองปฏิบัติตามคำให้การ ทำให้เกิดความน่าเชื่อถือมากขึ้น
5. การสอบสวนซักถามถึงเหตุการณ์ในเบื้องต้น ควรปฏิบัติต่อหน้าคู่กรณีทั้งสองฝ่าย โดยยังไม่มีความเห็นโต้แย้งฝ่ายใดก่อน
6. การนำฝ่ายเสียเปรียบมาพูดคุย โดยไม่มีคู่กรณีด้วย จะได้ผลดีในเรื่องได้ข้อเท็จจริงเพิ่มขึ้น ให้คำแนะนำ หรือโน้มน้าวให้เปิดเผยยอมรับความได้ง่ายกว่า
7. เมื่อมีการชี้แจงต่อคู่กรณีแต่ไม่ยอมรับฟังปฏิเสธความผิดของตนเอง ก็จำเป็นที่จะต้องอธิบายถึงหลักการ หลักกฎหมาย ให้เกิดความเข้าใจประกอบไปด้วย
8. คู่กรณีฝ่ายที่ยศตำแหน่ง เช่น ทหารชั้นประทวน การอธิบายว่าสังคมมีกติกาสอดคล้องกับกติกาทหาร โดยยกตัวอย่าง เช่น การทำความเคารพ ฯลฯ ทำให้เข้าใจและยอมรับกฎกติกาสอดคล้องการจราจรได้ง่ายกว่า
9. การอธิบายถึงความสำนึกในคุณธรรม จริยธรรมต่อคู่กรณีมีผลต่อการสอบสวน
10. เมื่อเจอคู่กรณีที่อวดแบ่ง การใช้ความอ่อนน้อม ให้เกียรติแล้ว อธิบายจะได้ผลดีกว่าการตอบโต้
11. การแนะนำปลอบใจ ให้ความช่วยเหลือคู่กรณีที่ตาย บาดเจ็บ เช่น เรื่องเกี่ยวกับการเบิกเงินค่ารักษา เงินประกันภัยบุคคลที่สาม ฯลฯ มีผลต่อการสอบสวน ถึงแม้จะไม่ใช่วิธีที่โดยตรงก็ตาม
12. หากคู่กรณีมียศตำแหน่งสูง ไม่ควรเอาใจดูแลมาก ต่อหน้าฝ่ายตรงข้าม ถ้าจะแสดงความอ่อนน้อมเอาใจใส่ก็ควรกระทำทั้งสองฝ่าย ไม่ควรทำต่อฝ่ายเดียว

13. กรณีที่คู่กรณีฝ่ายหนึ่งมีผู้มีอำนาจให้การสนับสนุน พนักงานสอบสวนมักจะเรียกมาพูดคุยเป็นการส่วนตัว โดยอธิบายว่าจะดำเนินการให้เต็มที่ แต่ต้องไม่เข้าใจข้างฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งโดยชี้แจงข้อกฎหมาย ข้อเท็จจริงให้เข้าใจ และยอมรับ

14. พนักงานสอบสวนต้องวางตัวเป็นกลางไม่เข้าข้างคู่กรณีฝ่ายหนึ่งฝ่ายใด

15. บางครั้งพนักงานสอบสวน ยึดรวไว้เพื่อให้คู่กรณีสบาย ทั้งที่ควรยึดไว้ตรวจสอบสภาพเท่านั้น ซึ่งควรจะชี้แจงคู่กรณีให้เข้าใจได้และปฏิบัติให้ถูกต้อง

จรรยาบรรณของพนักงานสอบสวน

1. พนักงานสอบสวน**ต้อง**เคารพในสิทธิและเสรีภาพของประชาชนตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ

2. พนักงานสอบสวน**ต้อง**มีความซื่อสัตย์ สุจริตและยึดมั่นในศีลธรรม

3. พนักงานสอบสวน**ต้อง**อำนวยความสะดวกด้วยความรวดเร็ว ต่อเนื่อง เสียสละและอดทน เพื่อประโยชน์แห่งการอำนวยความสะดวก

4. พนักงานสอบสวน**ต้อง**กล้ายืนหยัดกระทำในสิ่งที่ถูกต้อง

5. พนักงานสอบสวน**พึง**ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความ วิริยะ อุตสาหะ เสียสละและอดทน เพื่อประโยชน์แห่งการอำนวยความสะดวก

6. พนักงานสอบสวน**พึง**มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี ด้วยความสุภาพอ่อนโยนมีไมตรีจิตและเต็มใจให้บริการประชาชน

7. พนักงานสอบสวน**พึง**หมั่นศึกษาหาความรู้ และพัฒนาตนเองตลอดเวลา

8. พนักงานสอบสวน**พึง**สำนึก และยึดมั่นในวิชาการสอบสวน มีความภูมิใจในศักดิ์ศรีและวิชาชีพของตนเอง

2.7 สถิติการปฏิบัติงานด้านการสอบสวนคดีจราจรของตำรวจภูธร จังหวัดสมุทรสาคร

ตารางที่ 2.1

สถิติอุบัติเหตุจราจรทางบกในเขตพื้นที่ตำรวจภูธร จังหวัดสมุทรสาคร

เฉพาะกรณีที่ทำสำนวนส่งฟ้องศาล

ปีพ.ศ.	จำนวนคดี	มูลค่าทรัพย์สิน เสียหาย (บาท)	ความเสียหายกับ บุคคล		ผู้ต้องหา		
			ตาย	บาดเจ็บ	จับได้	จับไม่ได้	ไม่รู้ตัว
2548	377	15,631,500	153	467	133	44	185
2549	267	8,601,000	128	298	150	14	104
2550	271	9,266,500	133	245	197	7	66

3. โครงสร้างอำนาจหน้าที่ฝ่ายสอบสวนคดีจราจร ของสถานีตำรวจภูธร จังหวัดสมุทรสาคร

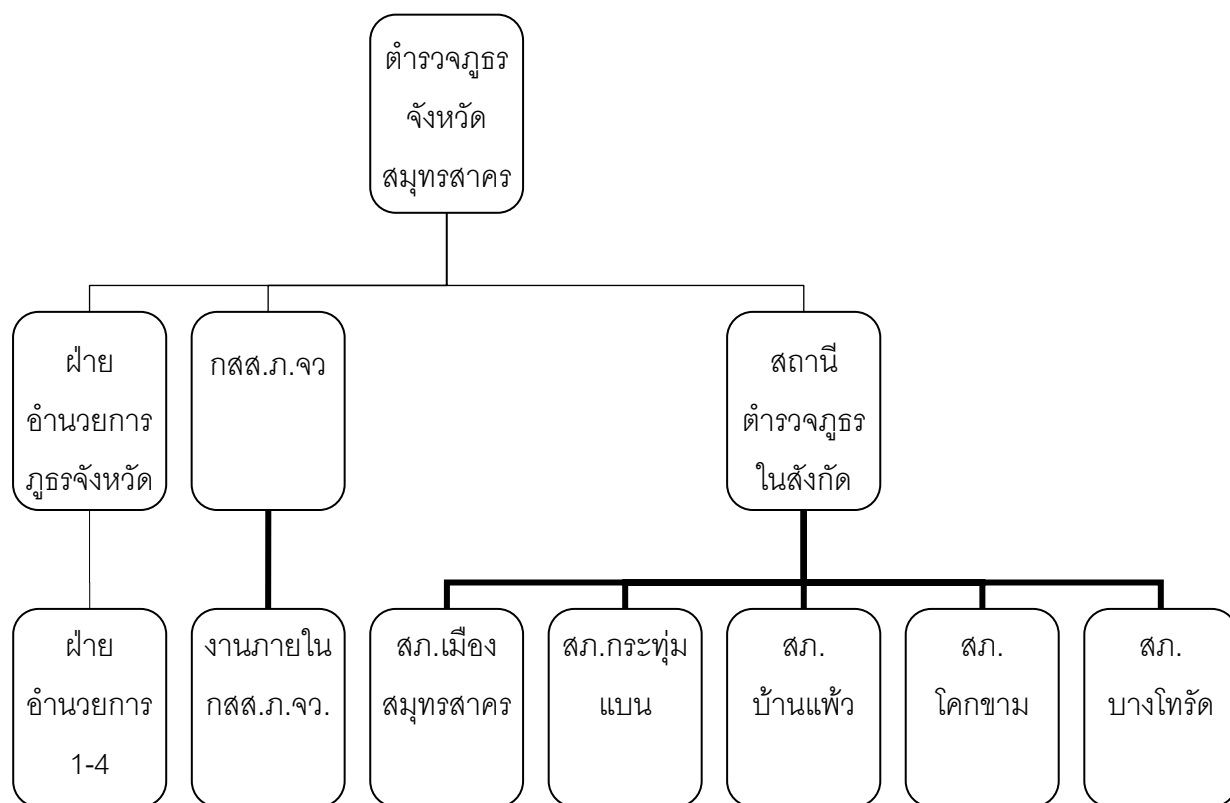
ตำรวจภูธรจังหวัดสมุทรสาคร มีหน่วยงานในสังกัดระดับ กก. รวม 4 กก. และ 2 กลุ่มงาน แบ่งเป็น

1. หน่วยงานเทคนิคสนับสนุน ประกอบด้วย กลุ่มงานสืบสวน กลุ่มงานสอบสวน
2. หน่วยงานอำนวยการ ประกอบด้วย ฝ่ายอำนวยการ 1-4
3. หน่วยปฏิบัติการพื้นที่ ประกอบด้วย สถานีตำรวจภูธรต่าง ๆ ในสังกัด รวม 5 แห่ง

ได้แก่

- 3.1 สถานีตำรวจภูธรเมืองสมุทรสาคร
- 3.2 สถานีตำรวจภูธรกระทุ่มแบน
- 3.3 สถานีตำรวจภูธรบ้านแพ้ว
- 3.4 สถานีตำรวจภูธรโคกขาม
- 3.5 สถานีตำรวจภูธรบางโทรัด

ภาพที่ 2
สายงานบังคับบัญชา

ภารกิจสำคัญของงานจราจรตำรวจสมุทรสาคร

1. ถวายความปลอดภัยแด่องค์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว พระบาทสมเด็จพระบรมราชินีนาถ พระบรมวงศานุวงศ์ พระราชอาคันตุกะ
2. สืบสวนสอบสวนคดีความผิดกฎหมายว่าด้วยการจราจร รวมทั้งความผิดอาญาอันเนื่องจากการกระทำผิดทางการจราจร และมีความผิดตามกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องกับการจราจร เช่น พ.ร.บ.รถยนต์ พ.ร.บ.จราจรทางบก พ.ร.บ.ขนส่ง พ.ร.บ.เดินเรือในน่านน้ำไทย เป็นต้น และเปรียบเทียบปรับคดีความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการจราจรและตามกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง
3. จัดการและควบคุมการจราจรในเขตท้องที่
4. ปรามปรามจับกุมผู้ฝ่าฝืนระเบียบคำสั่งกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการจราจร
5. วางแผนเกี่ยวกับการจราจรในเขตท้องที่ โดยประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
6. ออกตรวจจราจรสภาพการจราจรในท้องที่อยู่เสมอ

7. ศึกษาสภาพและแก้ปัญหาการจราจรในเขตท้องที่แล้วหาทางแก้ไขหรือเสนอแนะ
ต่อผู้บังคับบัญชาตามลำดับชั้น เพื่อพิจารณา

8. งานอื่น ๆ ที่ได้รับมอบหมาย

สถานภาพกำลังพลแยกตามสายงาน

สายงาน	ผบ.หมู่	รองสว.	สว.	รอง. ผกก.	ผกก.	รอง ผบก.	ผบก.	รวม	ร้อยละ
อำนวยการและ เทคนิค/บริหาร	58	7	7	1	1	1	-	75	8.51
ป้องกัน ปราบปราม	470	26	10	5	3	3	1	518	58.8
สอบสวน	30	37	15	31	-	-	-	113	12.82
สืบสวน	102	4	6	4	-	-	-	116	13.17
จราจร	56	2	1	-	-	-	-	59	6.7
รวม	716	76	39	41	4	4	1	881	100

สถานภาพกำลังพนักงานสอบสวนคดีจราจรของแต่ละสถานีตำรวจ

สถานีตำรวจ	จำนวนพนักงานสอบสวนคดีจราจร	ร้อยละ
สภ.เมืองสมุทรสาคร	35	43.3
สภ.กระทุ่มแบน	30	36.1
สภ.บ้านแพ้ว	6	7.2
สภ.โคกขาม	5	6.0
สภ.บางโทรัด	7	8.4
รวม	83	100

การควบคุมและจัดการจราจร

1. จัดกำลังตำรวจควบคุมและจัดการจราจรในบริเวณหรือจุดที่มีปัญหาจราจร โดยได้จัดกำลังตำรวจควบคุมและจัดการจราจรในบริเวณทางร่วมทางแยก ถนนสายหลัก ตรอกซอย สถานศึกษา ห้างสรรพสินค้า โรงงาน บริษัท ห้างร้าน สำนักงาน และย่านชุมชน หรือจุดต่าง ๆ ที่เกิดปัญหาจราจรติดขัดอยู่บ่อย ๆ หรือเกิดอุบัติเหตุบ่อยครั้ง เพื่อให้การจราจรไหลเวียนได้อย่างสะดวกรวดเร็วและเกิดความปลอดภัยแก่ประชาชน ผู้ใช้รถใช้ถนน และผู้สัญจรไป-มา โดยเฉพาะในช่วงเทศกาล ช่วงเวลาเร่งด่วน และเส้นทางเข้าออกกรุงเทพฯ ในช่วงวันหยุด

2. จัดกำลังไว้อำนวยความสะดวกการจราจรและบังคับใช้กฎหมาย จัดกำลังให้มีสายตรวจจราจรไว้คอยช่วยเหลือ อำนาจความสะดวกแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้า และควบคุมการจราจรให้เป็นไปตามกฎหมาย หากพบการกระทำผิด ให้จับกุมโดยเคร่งครัด โดยเฉพาะความผิดที่เป็นอุปสรรคต่อความคล่องตัวของการจราจร ก่อเกิดปัญหาจราจร หรือสร้างความเดือดร้อนต่อส่วนรวม เช่น จอดรถในที่ห้ามจอด จอดรถซ้อนคัน ขัดรถผิดช่องทาง ขัดรถฝ่าฝืนสัญญาณไฟจราจร ขัดรถประมาทเป็นทีหวาดเสียว ขัดขี่รถโดยเสปสุราหรือยาบ้า เป็นต้น ทั้งนี้การบังคับใช้กฎหมายจะต้องปฏิบัติด้วยกิริยาวาจาที่สุภาพ และไม่เรียกร้องผลประโยชน์ใด ๆ

3. อำนาจความสะดวกด้านการเปรียบเทียบปรับคดีจราจร จัดให้มีการอำนวยความสะดวกทางด้านการเปรียบเทียบปรับคดีจราจร ทั้งที่สถานีตำรวจและบริเวณที่ตรวจจับ พร้อมทั้งปรับปรุงการปฏิบัติงานเปรียบเทียบปรับทางไปรษณีย์ ให้เป็นไปตามนโยบายของงานตำรวจแห่งชาติ

4. อบรมเผยแพร่ความรู้ ความเข้าใจ และปลูกฝังวินัยจราจร โดยจัดให้มีการอบรมและเผยแพร่ความรู้ความเข้าใจและปลูกฝังวินัยจราจรให้แก่ผู้ใช้รถใช้ถนน นักเรียน นิสิต นักศึกษา และประชาชนทั่วไปอย่างสม่ำเสมอ โดยใช้สื่อทุกรูปแบบ

5. เปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาระบบจราจร

- เปิดโอกาสให้ประชาชนได้แสดงความคิดเห็น ทั้งทางจดหมาย โทรศัพท์ และอื่น ๆ และนำมาวิเคราะห์เพื่อนำไปแก้ไขปัญหาระบบจราจรโดยยึดหลักที่ว่าประชาชนที่อาศัยอยู่ใกล้บริเวณที่มีปัญหาระบบจราจรติดขัดหรืออุบัติเหตุจราจรทราบดีถึงปัญหาดีที่สุุด

- จัดการอบรมหลักสูตรอาสาจราจรตามหลักสูตรของกรมตำรวจแล้ว มอบหมายหน้าที่ให้ปฏิบัติตามสมควร

- ให้บริการข้อมูลข่าวสาร และรณรงค์ประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการจราจรโดยสื่อมวลชนทุกแขนง เพื่อให้ประชาชนทราบถึงสภาพเส้นทาง การเดินทาง การใช้ความระมัดระวัง และการปฏิบัติตามกฎจราจรอย่างเคร่งครัด โดยเฉพาะช่วงเทศกาลวันหยุด

- ระดมความร่วมมือจากประชาชนทั่วไป และหน่วยราชการต่าง ๆ ในพื้นที่ เพื่อร่วมจัดการจราจรและแก้ไขปัญหาจราจร รวมทั้งพิจารณาจัดทำโครงการถนนตัวอย่างในพื้นที่รับผิดชอบตามความเหมาะสม

6. ปรับปรุงการวางแผนจัดการจราจรให้สอดคล้องประสานกับงานอื่น ๆ ของสถานี โดยปรับปรุงระบบการวางแผนจัดการจราจร ให้สอดคล้องประสานสัมพันธ์กับการปฏิบัติงานด้านอื่น ๆ ของสถานีตำรวจ โดยอาศัยข้อมูลเกี่ยวกับสถานที่เกิดอุบัติเหตุ หรือมีการกระทำผิดบ่อยครั้งจากฝ่ายสอบสวน และข้อมูลการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมที่เกี่ยวข้อง เช่น การวิ่งราวทรัพย์ ปล้นทรัพย์ การโจรกรรมรถยนต์และจักรยานยนต์ เป็นต้น

7. จัดให้มีการประสานงานกับหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชนที่เกี่ยวข้อง

- หมั่นสอดส่องดูแล ประสานงานกับหน่วยงานภาครัฐ และภาคเอกชนที่เข้าดำเนินการเกี่ยวกับสาธารณูปโภค และการก่อสร้างต่าง ๆ ให้เป็นไปตามความถูกต้อง เรียบร้อย ภายใต้กรอบแนวทางการปฏิบัติร่วมกันอย่างเคร่งครัด และกระทบต่อพื้นที่ผิวการจราจรให้น้อยที่สุด โดยยึดหลักการปฏิบัติว่า “จะต้องไม่ก่อให้เกิดปัญหาจราจรติดขัดเพิ่มขึ้นเกินความจำเป็นจนเป็นที่เดือดร้อนของผู้ใช้รถใช้ถนนอย่างมาก”

- ประสานงานกับเทศบาล และเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบในการจัดระเบียบหาบเร่ แผงลอย ตลาดนัด ที่กีดขวางการจราจรบนทางเท้าและผิวการจราจร

- ประสานงานกับเจ้าของกิจการ คู่อ้อมรถยนต์ สถานที่ซื้อขายและเปลี่ยนรถยนต์ คู่อ้อมรถจักรยานยนต์ สามล้อเครื่อง ผู้ค้าวัสดุ และผู้ประกอบการต่าง ๆ มิให้ตั้งวางสิ่งกีดขวางการจราจร

8. ให้ความร่วมมือในการจัดทำแผนแก้ไขปัญหาระยะสั้นและระยะยาว เพื่อให้การแก้ไขปัญหาระยะสั้นเกิดผลในทางปฏิบัติอย่างเป็นระบบ ครบวงจร และสนองความต้องการของประชาชนได้อย่างแท้จริง

4. ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ธนาพัฒน์ นินบตี (2541) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อสัมฤทธิ์ผลในการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานสอบสวนในเขตตำรวจภูธร ภาค 1 พบว่า พนักงานสอบสวนส่วนใหญ่ มีอายุไม่เกิน 30 ปี มีอายุราชการอยู่ในช่วงระหว่าง 6-10 ปี ขึ้นยศร้อยตำรวจตรี-ร้อยตำรวจเอก ตำแหน่งรองสารวัตร อัตราเงินเดือนไม่เกิน 10,000 บาท ไม่มีรายได้พิเศษ สมรสแล้ว และเคยเข้ารับการฝึกอบรมด้านการสอบสวน การทดสอบสมมติฐาน พบว่า พนักงานสอบสวนที่มีปัจจัยภูมิหลังต่างกันในด้าน อายุ อายุราชการ ระยะเวลาที่ปฏิบัติงานด้านการสอบสวน ระดับการศึกษา อัตราเงินเดือน รายได้พิเศษ สถิติการที่พักอาศัย การฝึกอบรมด้านการสอบสวน มีสัมฤทธิ์ผลในการปฏิบัติงาน ด้านการสอบสวนต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนปัจจัยภายในหน่วยงานของพนักงานสอบสวนในด้านกำลังพล งบประมาณ ปริมาณงาน กฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการสอบสวน การแทรกแซงจากผู้บังคับบัญชา กฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการสอบสวน การแทรกแซงจากผู้บังคับบัญชา และวัสดุอุปกรณ์เครื่องมือเครื่องใช้ มีความสัมพันธ์กับสัมฤทธิ์ผลในการปฏิบัติงานด้านการสอบสวนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และปัจจัยภายนอกหน่วยงานของพนักงานสอบสวน ด้านความร่วมมือจากประชาชน การประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง อิทธิพลของฝ่ายผู้ต้องหา และอำนาจหรืออิทธิพลของนักการเมืองมีความสัมพันธ์กับสัมฤทธิ์ผลในการปฏิบัติงานด้านการสอบสวน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ชาติรี เชื้ออภัย (2544, น.1) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการพัฒนาพนักงานสอบสวนเพื่อช่วยเหลือประชาชนตามแนวนโยบายสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ศึกษาเฉพาะกรณีกองบัญชาการตำรวจนครบาล พบว่า ทิศนะของพนักงานสอบสวนต่อปัญหาและอุปสรรคที่เกิดจากพนักงานสอบสวนในแต่ละขั้นตอนการสอบสวนพบว่าโดยภาพรวมแล้วพนักงานสอบสวนมีทัศนคติที่เห็นด้วยน้อยต่อขั้นตอนการสอบสวน ได้แก่ การรับแจ้งความ การสอบสวนปากคำผู้มาแจ้งความ การรับคำร้องทุกข์ในรายงานประจำวันเกี่ยวกับคดี การรวบรวมพยานหลักฐานตามระเบียบแห่งกฎหมาย การเสนอความเห็นทางคดีต่อผู้บังคับบัญชา และการส่งสำนวนการสอบสวนให้พนักงานอัยการสั่งคดี และพนักงานสอบสวนมีทัศนคติที่เห็นด้วยในระดับปานกลางเพียงขั้นตอนเดียว คือ ขั้นตอนการออกไปตรวจสถานที่เกิดเหตุ ผลการศึกษาเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาพนักงานสอบสวน พบว่าพนักงานสอบสวนมีทัศนคติที่เห็นด้วยมากกับแนวทางการพัฒนาพนักงานสอบสวนในด้านความรู้ ด้านทัศนคติ ด้านทักษะความชำนาญและเทคนิคการปฏิบัติ และในภาพรวม นอกจากนี้ยังพบว่าพนักงานสอบสวนที่มีปริมาณงานรับผิดชอบเฉลี่ยต่อปีต่างกันจะมีทัศนคติต่อแนวทางการพัฒนา

พนักงานสอบสวนในด้านทักษะความชำนาญและเทคนิคการปฏิบัติและในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

วรรณะ อินทร์ทอง (2546) ศึกษาถึงปัจจัยที่เป็นอุปสรรคต่อการสอบสวนพยานบุคคลในคดีอาญาของพนักงานสอบสวนตำแหน่งรองสารวัตรสอบสวนสถานีตำรวจนครบาล มีวัตถุประสงค์เพื่อที่จะทราบปัจจัยที่เป็นอุปสรรคต่อการสอบสวนพยานบุคคลในคดีอาญาของพนักงานสอบสวนตำแหน่งรองสารวัตรสอบสวนสถานีตำรวจนครบาล เปรียบเทียบปัจจัยที่เป็นอุปสรรคแต่ละกองบังคับการในกองบัญชาการตำรวจนครบาล รวมทั้งเพื่อค้นหาวิธีการและมาตรการเป็นแนวทางเสนอแนะเพื่อแก้ไขปัญหาอุปสรรคต่าง ๆ ต่อการสอบสวนพยานบุคคลในคดีอาญาของพนักงานสอบสวนตำแหน่งรองสารวัตรสอบสวนสถานีตำรวจนครบาล ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล กลุ่มตัวอย่าง คือ รองสารวัตรสอบสวนสถานีตำรวจนครบาลกองบัญชาการตำรวจนครบาล จำนวน 352 คน ผลการพิสูจน์สมมติฐานพบว่า ปริมาณงานที่รับผิดชอบปฏิบัติในหน้าที่พนักงานสอบสวน อิทธิพลของฝ่ายผู้ต้องหา ค่าใช้จ่ายสำหรับการสอบสวนพยานบุคคล คดีอาญา จำนวนอุปกรณ์เครื่องมือเครื่องใช้สำหรับการสอบสวนพยานบุคคลในคดีอาญาเป็นอุปสรรคต่อการสอบสวนพยานบุคคลในคดีอาญาของพนักงานสอบสวน ส่วนจำนวนบุคคลที่ต้องรับผิดชอบเลี้ยงดูในครอบครัว และประสบการณ์ในการสอบสวนคดีอาญาก่อให้เกิดความแตกต่างต่ออุปสรรคการสอบสวนพยานบุคคลในคดีอาญา นอกจากนี้ปริมาณงานที่รับผิดชอบปฏิบัติในหน้าที่พนักงานสอบสวน อิทธิพลของฝ่ายผู้ต้องหา ค่าใช้จ่ายสำหรับการสอบสวนพยานบุคคล คดีอาญา และจำนวนอุปกรณ์เครื่องมือเครื่องใช้สำหรับการสอบสวนพยานบุคคลในคดีอาญายังเป็นปัจจัยที่ก่อให้เกิดความแตกต่างกันของอุปสรรคในการสอบสวนพยานบุคคลในคดีอาญาของพนักงานสอบสวนในกองบังคับการตำรวจนครบาลเหนือ กองบังคับการตำรวจนครบาลใต้ และกองบังคับการตำรวจนครบาลธนบุรี

วสันต์ ธวัชชัยวิรุฒ (2550, น. 1) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องปัจจัยในหน่วยงานที่มีอิทธิพลต่อการปฏิบัติงานของพนักงานสอบสวนสังกัดกองบังคับการตำรวจนครบาล 4 กองบัญชาการตำรวจนครบาล พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 26-30 ปี มีวุฒิการศึกษานิติศาสตรบัณฑิต มียศระดับร้อยตำรวจโท โดยดำรงตำแหน่งพนักงานสอบสวนสัญญาบัตร 1 ส่วนใหญ่มีประสบการณ์ปฏิบัติงานด้านการสอบสวน 1-5 ปี ผลการวิเคราะห์ปัจจัยภายในหน่วยงานที่มีอิทธิพลต่อการปฏิบัติงานของพนักงานสอบสวนส่วนใหญ่เห็นว่า อุปกรณ์เครื่องมือ เครื่องใช้ในการปฏิบัติงาน และยานพาหนะ รวมทั้งเครื่องมือสื่อสารต่าง ๆ อุปกรณ์ที่ทันสมัยยังมีไม่เพียงพอต่อความต้องการในการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานสอบสวนและไม่เพียงพอกับปริมาณงาน ซึ่งมีผลต่อ

การปฏิบัติงาน และหากมีการนำเครื่องคอมพิวเตอร์มาใช้จะเป็นการอำนวยความสะดวกและรวดเร็วมากยิ่งขึ้นด้านระเบียบวิธีการปฏิบัติหน้าที่ในสถานีดำรวจส่วนใหญ่คิดว่ากฎระเบียบข้อบังคับ พระราชบัญญัติต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานมากเกินไปทำให้การปฏิบัติหน้าที่บกพร่อง และกฎระเบียบที่ไม่ยืดหยุ่นก็มีปัญหาต่อการปฏิบัติงาน นอกจากนั้นยังเห็นว่าพนักงานสอบสวนทุกนายจำเป็นต้องมีความรู้เกี่ยวกับกฎหมายเป็นอย่างดีจึงจะปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด ด้านอัตรากำลังของพนักงานสอบสวน ส่วนใหญ่เห็นว่าปริมาณพนักงานสอบสวนไม่เพียงพอต่อการปฏิบัติหน้าที่ รวมทั้งผู้ช่วยพนักงานสอบสวนที่อยู่ได้บังคับบัญชาของพนักงานสอบสวนมีน้อย จึงควรมีการจัดอัตรากำลังพนักงานสอบสวนให้เหมาะสมกับเขตพื้นที่รับผิดชอบ ด้านผู้บังคับบัญชาควรมีความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติหน้าที่ คอยให้คำปรึกษาแนะนำ เพื่อแก้ปัญหาได้ทันทั่วทั้งที่ตั้นนั้นผู้บังคับบัญชาจึงมีผลต่อการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานสอบสวน ด้านความรู้ความชำนาญและทักษะในการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานสอบสวนยังพบว่าขาดความรู้ความชำนาญ และทักษะในการปฏิบัติหน้าที่ทำให้งานในความรับผิดชอบเกิดความล่าช้าและเกิดความเสียหาย ด้านเพื่อนร่วมงาน พบว่าพนักงานสอบสวนส่วนใหญ่มีความสนิทสนมกันทั้งในเวลางานและนอกเวลางาน ช่วยเหลือซึ่งกันและกันทำให้เป็นผลดีต่อการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานสอบสวน ด้านการประสานงานพนักงานสอบสวนได้รับความร่วมมือจากหน่วยงานต่าง ๆ ทำให้การปฏิบัติหน้าที่มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ด้านสถานที่พบว่าบรรยากาศสถานที่และสภาพแวดล้อมของสถานีดำรวจเป็นปัญหาต่อการปฏิบัติหน้าที่ และค่าตอบแทนรายได้เมื่อเทียบกับภาระหน้าที่ความรับผิดชอบไม่เพียงพอกับค่าครองชีพในปัจจุบัน ข้อเสนอแนะจากการศึกษา คือ สำนักงานตำรวจแห่งชาติควรสนับสนุน เครื่องมือเครื่องใช้ และอุปกรณ์ที่ทันสมัย เช่น คอมพิวเตอร์ อุปกรณ์สื่อสาร ฯลฯ ควรมีการปรับปรุงแก้ไขระเบียบกฎเกณฑ์ข้อบังคับเกี่ยวกับการสอบสวนให้มีความสอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน จัดอัตรากำลังให้เหมาะสม และศึกษาว่าแต่ละปีพนักงานสอบสวนแต่ละนายควรรับผิดชอบสำนวนจำนวนเท่าใดและผู้บังคับบัญชาควรเสริมสร้างขวัญกำลังใจในการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานสอบสวนให้มากขึ้น โดยให้คำปรึกษาแนะนำและความใกล้ชิดเมื่อเกิดปัญหา

สิงหาราช แก้วเกิดมี (2542) ได้ทำการศึกษาถึงปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานสอบสวนสังกัดตำรวจภูธรจังหวัดสกลนคร ผลการศึกษา พบว่า พนักงานสอบสวนสังกัดตำรวจภูธรจังหวัดสกลนครส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 31-35 ปี มีอายุราชการในระดับชั้นสัญญาบัตรไม่เกิน 5 ปี ระยะเวลาที่ปฏิบัติงานเป็นพนักงานสอบสวน 4-5 ปี ยศร้อยตำรวจเอก ดำรงตำแหน่งรองสารวัตรสอบสวน วุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรีจากโรงเรียนนายร้อยตำรวจ

พนักงานสอบสวนสังกัดตำรวจภูธรจังหวัดสกลนครมีปัญหาในการปฏิบัติงานมากที่สุด ควรได้รับการแก้ไขในด้านขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงาน กฎระเบียบข้อบังคับ อุปกรณ์เครื่องมือเครื่องใช้ในการปฏิบัติงาน ส่วนด้านสภาพแวดล้อมในการทำงาน และด้านผู้บังคับบัญชายังคงมีปัญหายอยู่ในระดับหนึ่งแต่ไม่มากนัก ซึ่งผู้บังคับบัญชาควรปรับปรุงให้ดีขึ้น แต่ด้านเพื่อนร่วมงานไม่มีปัญหา ข้อเสนอแนะในการศึกษา คือ ควรมีการจัดสวัสดิการให้กับพนักงานสอบสวนให้เพียงพอกับความต้องการและสภาพความเป็นจริงของการทำงาน การจัดพนักงานสอบสวนประจำโรงพักต่าง ๆ ควรคำนึงถึงปริมาณและความเหมาะสมกับเขตพื้นที่ ควรมีการจัดฝึกอบรมพนักงานสอบสวนของจังหวัดสกลนครอย่างสม่ำเสมอเพื่อเพิ่มพูนความรู้และประสบการณ์ รวมทั้งแลกเปลี่ยนประสบการณ์ระหว่างพนักงานสอบสวนด้วยกัน ตำรวจภูธรจังหวัดสกลนครควรกำหนดแนวทางในการปฏิบัติงานสอบสวนให้เป็นไปในลักษณะเดียวกัน เพื่อเป็นบรรทัดฐานในการถือปฏิบัติของพนักงานสอบสวน

โดยสรุปจากการศึกษาในเรื่องบทบาทหน้าที่ของพนักงานสอบสวนในคดีจราจรทั้งในด้านแนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงาน อำนาจหน้าที่และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง สรุปได้ว่าการกระทำผิดในคดีจราจรเป็นลักษณะความผิดที่กฎหมายบัญญัติเป็นข้อห้าม หรือ Mala Prohibita หมายถึง ความผิดที่เกิดขึ้น และกฎหมายบัญญัติไว้เป็นข้อ เป็นความผิดที่ไม่ร้ายแรงและไม่ขัดต่อศีลธรรมและความสงบเรียบร้อยของประชาชน การปฏิบัติต่อผู้ที่กระทำผิดกฎจราจรเป็นอำนาจหน้าที่ของตำรวจทั้งในการสืบสวนสอบสวนคดีความผิดกฎหมายว่าด้วยการจราจร รวมทั้งความผิดอาญาอื่นเนื่องจากการกระทำผิดทางการจราจร และมีความผิดตามกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องกับการจราจร เช่น พ.ร.บ.รถยนต์ พ.ร.บ.จราจรทางบก เป็นต้น และเปรียบเทียบปรับคดีความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการจราจรและตามกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง ดังนั้นพนักงานสอบสวนในคดีจราจรจึงมีภารกิจหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับกฎหมายหลายฉบับเนื่องจาก การกระทำผิดคดีจราจรบางประเภทเป็นความผิดทั้งทางอาญาและทางแพ่ง รวมทั้งการทำงานต้องเกี่ยวข้องกับหลายฝ่ายเพื่อจัดการและควบคุมการจราจรในเขตท้องที่ปราบปรามจับกุมผู้ฝ่าฝืนระเบียบคำสั่งกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการจราจร

สภาพปัญหาด้านการสอบสวนในคดีจราจร พบว่า มีปัญหาในด้านพนักงานสอบสวนที่ใช้หลักเกณฑ์ในการตัดสินคดีจราจรแตกต่างกันในความผิดที่เหมือนกัน ปัญหาด้านสภาพแวดล้อมในการปฏิบัติงาน เช่น ความร่วมมือจากประชาชนในการให้ข้อเท็จจริง ทำให้ขาดพยานในที่เกิดเหตุ การขาดการสนับสนุนจากฝ่ายอำนาจการ ได้แก่ การขาดแคลนเครื่องมืออุปกรณ์ในการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุ การบันทึกภาพ ขาดผู้ช่วยพนักงานสอบสวนที่มี

ความสามารถรวมทั้งการสนับสนุนของผู้บริหารหรือฝ่ายอำนวยการตำรวจ ปัญหาทัศนคติที่ไม่ถูกต้องของพนักงานสอบสวน การตัดสินใจคดีอาญาอิงตามแต่อิทธิพลหรือฐานะของคู่กรณี ทำให้การปฏิบัติงานที่ไม่ตั้งอยู่มาตรฐานหรือความยุติธรรมนี้ พนักงานสอบสวนจำเป็นต้องใช้หลักจิตวิทยาในการช่วยให้คู่กรณีรู้สึกผ่อนคลาย จากการเป็นศัตรูกันเอง หรือต่อพนักงานสอบสวน และเนื่องจากการตัดสินใจการทำงาน of พนักงานสอบสวน จะเกี่ยวข้องกับความเสี่ยงในทางอาญา และการรับรับผิดชอบค่าเสียหาย จึงจำเป็นต้องใช้หลักจิตวิทยาในการทำให้คู่กรณีเปิดรับฟังเหตุผล หรือกติกาของพนักงานสอบสวน และเชื่อมั่นในคำตัดสิน หรือความยุติธรรมด้วยการปฏิบัติงานสอบสวนในคดีจราจรจึงมีปัจจัยหลายประการที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน

ดังนั้นผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสอบสวนในคดีจราจร พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลของพนักงานสอบสวนเป็นปัจจัยหนึ่งที่มีความสำคัญและส่งผลต่อการปฏิบัติงาน ได้แก่ อายุ สถานภาพ ชื่นยศ อายุราชการ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการปฏิบัติหน้าที่ ซึ่งน่าจะเป็นปัจจัยที่มีผลต่อการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานสอบสวน และการปฏิบัติงานมีลักษณะเป็นวิชาชีพ ซึ่งต้องมีการสอบใบประกอบวิชาชีพเพื่อให้ได้รับอนุญาตในการปฏิบัติงานสอบสวน ซึ่งการสอบสวนในคดีจราจรนั้น มีความหลากหลายและมีปริมาณงานค่อนข้างมาก เนื่องจากมีเหตุเกิดขึ้นเป็นประจำ และงานสอบสวนไม่สามารถเสร็จสิ้นในระยะเวลาอันสั้น ยังมีกระบวนการและขั้นตอนที่ทำให้งานในหน้าที่มีความต่อเนื่องตลอดเวลาจึงส่งผลต่อการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานสอบสวนเช่นเดียวกัน นอกจากนั้นยังมีปัจจัยอื่น ๆ ทั้งในด้านของผู้บังคับบัญชา อิทธิพลจากภายนอก ฯลฯ ที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงาน ดังนั้นบางเหตุจึงทำให้ผลการปฏิบัติไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร ซึ่งจากการศึกษาทบทวนวรรณกรรม เอกสาร ที่เกี่ยวข้อง งานวิจัยที่ผ่านมาสามารถกำหนดกรอบแนวคิดในการศึกษาได้ดังนี้

5. กรอบแนวคิดในการศึกษา

